

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

3

AB UYUM KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

09 Ocak 2013 Çarşamba

AB UYUM KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

09 Ocak 2013 Çarşamba

---0---

K O N U

Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı

Sayfa

1:23

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:23
Taner YILDIZ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı)	(Kayseri) 1:2, 3:5
Mahmut TANAL	(İstanbul) 2:3, 3:5, 8, 10, 18:19, 21
Ali ŞAHİN	(Gaziantep) 2
Zühal TOPCU	(Ankara) 6
Zafer BENLİ (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı)	6, 12, 20:22
Öztürk SELVİTOP (Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Daire Başkanı)	7:9, 11:13
Leyla AKŞİN (Avrupa Birliği Bakanlığı AB İşleri Uzmanı)	9:10, 22
Hasan ÖZKOÇ (AB Türkiye Delegasyonu Temsilcisi)	10:13, 19, 22
Ayşe Eser DANIŞOĞLU	(İstanbul) 10, 13:14
Afif DEMİRKIRAN	(Siirt) 11, 12, 16:17, 18, 19
Halide İNCEKARA	(İstanbul) 11, 14:15, 21:22
Yıldırım M. RAMAZANOĞLU	(Kahramanmaraş) 13, 15, 21
Haluk ÖZDALGA	(Ankara) 15, 17:18, 21
Nazmi GÜR	(Van) 15:16
Cem ZORLU	(Konya) 16

Açılma Saati: 10.41

Kapanma Saati: 12.39

9 Ocak 2013 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.41

BAŞKAN: Mehmet S. TEKELİOĞLU (İzmir)

BAŞKAN VEKİLİ: Umut ORAN (İstanbul)

BAŞKAN VEKİLİ: Haluk ÖZDALGA (Ankara)

SÖZCÜ: Ercan CANDAN (Zonguldak)

KÂTİP: Ahmet Kenan TANRIKULU (İzmir)

_____0_____

BAŞKAN – Sayın Bakanım, bakanlıklarımızın, kamu kurumlarımızın, sivil toplum örgütlerinin değerli temsilcileri, değerli basın mensupları, değerli konuklar; toplantımızı açıyorum.

Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun 24' üncü Yasama Dönemi Üçüncü Yasama Yılı 11' inci toplantısındayız.

Çalışmalarımızın ülkemiz için hayırlı olmasını temenni ediyorum en başta.

Bugün (1/724) esas numaralı Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısının görüşmelerine başlıyoruz. Tasarının tümünü görüşeceğiz önce.

Burada Sayın Bakanımız ve Enerji Bakanlığımızdan, Avrupa Birliği Bakanlığımızdan ve ilgili kuruluşlardan temsilcilerimiz olduğu için tasarının genel gerekçesini okuyarak vakit kaybetmeyelim diyorum. Dolayısıyla, tasarının genel gerekçesinin okunup okunmamasını oya sunacağım: Okunmasını kabul edenler... Okunmamasını kabul edenler... Dolayısıyla, tasarının genel gerekçesini okutmuyorum.

Sayın Bakanım, bilmiyorum, zannediyorum, siz bir küçük sunum yapacaksınız.

Efendim, sözü Sayın Bakanımıza bırakıyorum. Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı üzerinde ilk takdim konuşmasını Sayın Bakanımız yapacak.

Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Sayın AB Uyum Komisyonu Başkanımız, değerli üyeleri, milletvekili arkadaşlarım, kamu ve özel sektörün değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlayarak sözlerime başlamak istiyorum.

Biraz önce Enerji Komisyonunda da Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısının teknik maddeleriyle alakalı bir sunum yaptık. Orada da kısa bir sunuş konuşmasından sonra ben aranızda bulunmayı uygun gördüm ve çok kısa bir girişten sonra arkadaşlarımız bunun neler getirip neler götürdüğüne dair, AB Uyum Komisyonunu ilgilendiren kısımlarının neler olabileceğine dair de bir sunum yapacaklar. Dün bilgilendirme toplantısı yapılmıştı.

Biz, tabii, Avrupa Birliği sürecinde özellikle enerji sektörü olarak daha liberal, daha serbestleşen, daha liberalleşen bir piyasa öngörüyoruz. Bu bir değişim sürecidir. Büyürken değişmek daha da dikkat ister. Türkiye, on yıl öncesine göre, kurulu gücü itibarıyla 2 katına çıkmış ve bir yandan da özel sektör payını artırmak üzere işlem yapmıştır. Her üretilen elektriğin yüzde 38' i on yıl önce özel sektör tarafından yapılırken bugün yüzde 61' i yapılmaktadır. Kısa ve orta vadede bunu yüzde 75' ler civarına çıkartacağız. O zamanki 132 milyar kilovatsaat civarındaki tüketimin şu anda 240 milyar kilovatsaat civarına çıktığını görüyoruz. Hemen hemen yüzde 100' e yakın bir artıştır ve son on yılda OECD ülkeleri arasında en fazla artış gösteren, elektrik tüketimi en fazla artan ülke Türkiye olmuştur.

Şimdi, biz, Avrupa Birliği üyesi ülkelerin, özellikle doğal gazdaki problemlerinin çözümünün bir parçası olmak adına birçok proje geliştiriyoruz. TANAP gibi, işte TAP gibi, ITGI gibi, Nabucco West gibi projelerin de özellikle önlerini açacağımızı söyledik. Ancak siyasi gerekçelerle -sizlerin çok daha iyi bildiğiniz konulardan dolayı- enerji başlığının açılmamış olduğunu üzüntüyle görüyoruz. Biz buna rağmen kendi mutfak çalışmalarımıza devam ediyoruz. İster onlar siyasi gerekçeyle açsınlar isterse açmasınlar biz çalışmalarımıza devam ediyoruz ve bu Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı bunun önemli parçalarından bir tanesidir.

Yani, bu değişikliklerle beraber AB uyum yasalarına daha fazla bu manada yaklaşmış oluyoruz. Bunların temelinde - malumlarınız- üretim şirketlerinin, dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesi ve özel sektör payının artırılması ön plandadır. Tedarikçilerin çeşidinin artırılması, meskenlere varıncaya kadar -bırakın yalnızca sanayiciyi, tüccarı, herhangi bir tüketiciyi- 2015 yılının sonuna kadar tedarikçisini seçme hakkı vermiş olacağız. Yani, bugün Almanya'da herhangi bir ev sahibi 120 ayrı yerden teklif alıp bunu

değerlendirebilmektedir, en ucuzunu kullanabilmektedir, ilgili dağıtım şirketine kirasını ödedikten sonra bunu yapabilmektedir. Bugün aynı şeyi sanayicilerimiz yapıyorlar, tüccarlarımız yapıyorlar, buradaki herhangi bir alışveriş merkezi yapıyor. Sizden, bizden yüzde 10-yüzde 15, yeri geldiğinde yüzde 20 daha ucuza alabiliyorlar. Bunun çerçevesini genişletmemiz lazım, meskenlere varıncaya kadar 32 milyon abonenin de bundan yararlanabileceği bir ortamı yapmamız lazım. İster AB bizim enerji başlığımızı açsın isterse açmasın bizim yol haritamızda herhangi bir değişiklik olmayacak. O açıdan Elektrik Piyasası Kanunu çok daha piyasaya hitap eden, çok daha çevreyi kollayıcı, çevreye rağmen değil, çevreyle beraber proje geliştirici bir işlem yapılacaktır. O yüzden, arkadaşlarımızın da sunumuyla beraber görüşlerimizi, bunu sunmuş olacağız.

Şimdiden AB Uyum Komisyonu üyesi arkadaşlarıma eleştirilerinden, önerilerinden ve katkılarından dolayı teşekkür ediyorum, saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun Sayın Bakanım.

Sayın Bakanım, vaktiniz varsa bizimle olursanız seviniriz. Yok eğer başka...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben sunum başladıktan iki üç dakika sonra sessizce ayrılırsam herhâlde uygun olur, değil mi?

BAŞKAN – Nasıl takdir ederseniz efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ben, özür dilerim, Bakan buradayken kısa bir sorum var. En azından kafamdaki bir soru işaretine cevap verme açısından mümkün müdür?

BAŞKAN – Efendim, şöyle: İzin verirsiniz eğer Bakan...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Gideceği için söyledim yoksa...

BAŞKAN – Bakanlığımız bu kanunla ilgili olarak sunumunu yapsın, eğer sorunuz cevapsız kalırsa o zaman soruyu gündeme getirelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - Bakan gideceği için söylüyorum.

ALİ ŞAHİN (Gaziantep) - Genel Kurulda da sorabilirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yalnız lütfen kanunla ilgili olursa sevinirim. Diğer konuları dışarıda konuşabiliriz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Peki.

Değerli Bakan, açıklamalarınız için ben teşekkür ederim.

Şimdi, benim elimde kamu hizmetlerini incelemeleriyle ilgili bir kitap var. Tabii, bununla birlikte, aynı şekilde enerji piyasası ve rekabetle ilgili Amsterdam Sözleşmesi'nin 86'ncı maddesi var. Burada Avrupa Birliği ülkelerinin bu tür kamu hizmetleriyle ilgili biraz daha tutucu, daha muhafazakâr davranmayı ülkelerin kendi inisiyatifine bırakıyor. Gerekçelerini de burada yani "İstisna" başlığı altında konulmuş:

1. Ulusal güvenlik ve kamu düzeninin sağlanması gibi konularda serbest piyasaya açılma.

Böyle bizim şu anda yapmaya çalıştığımız hususlarda biraz kıskanç davranıyor. Fransa bunun örneklerinden bir tanesi. Zaten Avrupa Birliği'nin oradaki gerekçesi, işte tüm ekonomik faaliyetlerin serbestleştirilmesi ve serbest rekabete açılması şeklindedir. "Ancak bu konuda başarılı olabilmek için hepsinin aynı düzeyde olması gerekir ki biz bu 2 ilkeyi tatbik edelim." diyor. Yani, onun için, bu Amsterdam Sözleşmesi'nin 86'ncı maddesi bu istisnayı getirmiş. Buradaki amaç da:

"1. Yoksulların ve fakirliğin yüksek olduğu bir ülkede bu konuda her şeyin piyasalaştırılması, yoksul kesimin çoğunlukta olduğu bir ülkedeki vatandaşımıza zarar verir."

Bunun için kıskanç davranıyor ama sizin biraz önce getirdiğiniz yaklaşım, dediniz ki: "Biz daha liberalleşen bir piyasa öngörüyoruz." Bu dengeyi nasıl sağlayacağız? Yani, bu Amsterdam Sözleşmesi'nin 86'ncı maddesi, diğer ülkeler bu istisnadan yararlanırken bizim bu istisnadan yararlanmamamız ülkemizin aleyhine olmaz mı?

Teşekkür ediyorum.

Herhâlde tasarıyla bağlantılı oldu, değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederiz.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yani, bence son derece isabetli bir soru.

Bu konuda, Sayın Başkanım, vaktimiz varsa çok uzun konuşabilirim, yoksa üç beş dakikada toparlayabilirim.

BAŞKAN – Takdir sizin efendim, buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Bizim için de son derece önemli bir husus bu ve oradaki konan teşhis her ülkenin daha konservatif, daha muhafazakâr davranması gerçeği çok doğru bir gerçek. Bizim de bununla alakalı hassasiyetlerimiz var. Bunları isterseniz biraz detaylıca açmamızda fayda var diye düşünüyorum.

Şimdi, bizde büyük rezerv varlığı yani 15 kilometrekarenin daha üzerinde su barındıran ki biz bunlara “büyük HES’ler” diyoruz, bunun daha altında olursa “nehir tipi santraller” diyoruz. Bu santrallerimizin özelleştirilmesiyle alakalı biz de kıskançlığımızı ortaya koyduk ve ilk anda bunların özelleştirilmesinin doğru olmadığına karar verdik ve portföyden çıkarttık. Bu piyasada çok yer almadı yani bizim özelleştirmelerle alakalı haberlerimiz çok fazla yer alırken özelleştirmeyeceğimiz yerlerle alakalı haberler çok fazla yer almadı. Biz Atatürk Barajı gibi, Keban gibi, Karakaya gibi barajları özelleştirmeyi şu safhada doğru bulmuyoruz. Çok fazla özelleştirme geliri oluşur, çok fazla orada imkân oluşur ama bunu doğru bulmuyoruz çünkü bu parada, nakitte, ette, sütte, elektrikte, hiçbir hizmette yani topluma mal olmuş hiçbir hizmette kamunun müdahalesi olmaksızın -yani yeri geldiğinde müdahalecilik olarak bunu söylüyorum yalnız, “kamu müdahaleciliği” çok sevdiğimiz bir cümle değil- ama yeri geldiğinde bunun özel sektör tarafından istismar ediliyor olması hâlinde mutlaka biz bu malların piyasaya sürülmesi gerektiği kanaatindeyiz. Şimdi, Merkez Bankası dövizle alakalı ola ki herhangi bir manipülatif hareketle karşılaşır diye diyor ki: “Ben bugün 50 milyon dolara kadar dolar alacağım veya döviz süreceğim piyasaya.” diyor. Bu çok doğru bir yaklaşım.

Biz serbest piyasada Dengeleme Uzlaştırma’ya göre ve DUY mekanizmasına göre “PMUM” dediğimiz rahatlıkla malın alınıp satılabildiği -yani elektriğe bir mal olarak bakıyoruz burada- elektriğin alınıp satılabildiği bir mekanizma kurduk. Ancak malum, arz talep dengesizliği, eğer arz o gün şu veya bu gerekçeyle, hava çok soğudu, arıza çok oldu, boru patladı, çatladı, herhangi bir gerekçeyle eğer orada fiyatların yükselmesi söz konusuysa tüketiciyi korumak adına biz daha fazla üretim yapıyoruz. Bu, arz talep dengesinin müşteri adına bozulduğu ortamlarda “kamunun müdahalesi” olarak isimlendirilebilir, bu şekilde söylenebilir ve bunu da çok dikkatli yapmak zorundayız çünkü elektrik fiyatları her zaman tüketicinin pahalı, üreticinin de ucuz bulunduğu bir paradoksu çözmek üzerine kuruludur.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, tam bu noktada, Sayın Bakan, özür dilerim, ben sözünüzü kestim, kusura bakmayın. Siz tam girişte dediniz ki: “On yıl öncesi elektrik piyasasında özel sektör yüzde 38 iken bu dönem yüzde 63 veya 68’e...”

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – 61.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – “...61’e çıkardık.” şeklinde bir açıklamada bulundunuz. Şimdi, bu gidişat yani sanki tamamen devlet bu sektörden çıkıyor gibi bir anlayış söz konusu ve hemen...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Açıklayayım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – ...araya girmemdeki amaç da dediniz ki: “Yani, eğer gerçekten bu fiyat endeksinde tüketicinin aleyhine denge değişiyorsa biz hemen o arada üretimi devreye sokacağız.” E, şimdi, Sayın Bakan, yani bir paradoks söz konusu yani bir yandan devlet bu alandan çıktıktan sonra nasıl üretecek? Yani o rekabet ortamını düzenleyebilmek çok zor olur.

Buna yani bağdaştırmayı eşit oranda, hani kamu sektörü devam ederse üretime, diğer tarafta özel sektör, o anlamda katılıyorum ama görebildiğimiz manzara, kendinizin verdiği oranlarla “tamamen çekiliyor” gibi bir anlayış söz konusu.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok.

MAHMUT TANAL (İstanbul) - O anlamda...

Teşekkür ediyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Mahmut Bey, kaygınız doğru bir kaygı ve bu kaygıyı gidermek için de bizim çizdiğimiz politikalar son derece net. Biz şimdi, şu anda maliyetleri 2,83 dolar sentler civarında olan HES’leri elimizdeki pahalı doğal gazları balans etmek için kullandığımızı tabii ki bilirsiniz. Yani, biz şu anda eğer Avrupa Birliği üyesi ülkelerin ortalamasından daha ucuz bir elektrik satıyorsak Türkiye’de, bu ham petrolü daha ucuza aldığımızdan dolayı değil, elimizdeki HES’leri daha iyi değerlendirdiğimizden dolayı. O yüzden, en az yüzde 25’lik ki piyasayı dengelemek için yeterli bir orandır bu, kısa ve orta vadede yüzde 75’lere çıkmak istiyoruz yani bu yüzde 61’lik söylediğimiz oranı yüzde 75’lere çekmek istiyoruz. Daha fazlasını yapmak istiyor muyuz? Şu anda daha fazlasını yapmak istemiyoruz çünkü biz piyasaya ola ki istismar edilmesi hâlinde -özel sektörü tenzihen söylüyorum- bizim müdahale edebileceğimiz elimizde bir arz olmasını isteriz.

Şimdi, bakın, yağmur az yağdığı zaman bizim yazın üreteceğimiz HES'lerdeki üretim payı düşük olacaktır. Bu, zaman zaman Türkiye gibi yağış rejimleri düzenli olmayan ülkelerde yüzde 21'lere kadar düşer, bazen de yüzde 26'lara kadar çıkar yani siz bütün tükettiğiniz elektriğin dörtte 1'ini sudan elde ediyorsunuz. O yüzden, mesela, BOTAŞ'ın kontratlarının tamamını devretmemesi de bundan kaynaklanıyor. Şimdi, özel sektör tabii ki para kazanacak ve bir projenin fizibil olmasına gayret edecek ama bunu çok daha agresif şekilde yapanlar var, biz de bunu doğru bulmuyoruz. Yani, bir ülke muhafazakâr davranabilir ama Amerika Birleşik Devletleri gibi, bugün çıkarttığı Shell gazın ihracatını tamamen durduramaz, şu anda tamamen durdurdular yani 1 gram gaz yurt dışına çıkmıyor. Bu, şu demektir: Dünyanın balans edilmeyi bekleyen doğal gaz fiyatları -şu anda 120 dolar, 150 dolarlar civarında satılan- Amerika Birleşik Devletleri'ndeki vatandaşın finansmanında kullanılıyor. Dünya Ticaret Örgütüne aykırı olsa dahi bunlar yapılıyor. O yüzden "Yani, niye başkası yapıyor da biz yapmıyoruz?" diye sorarsanız ben bu soruyu doğru buluyorum, biz de yapıyoruz çünkü. Ülke menfaatine, ülke yararına, vatandaşımızın lehine biz bunları kullanıyoruz. Eğer doğal gaz 27 tane Avrupa Birliği üyesi ülkeler arasında şu anda en ucuz 2'nci ise biz doğal gazı Avrupa'dan çok daha ucuza aldığımız için yapılan bir işlem değildir bu, bu işi -gerçekten siyasetin ötesinde söylüyorum- iyi idare ettiğimiz ve iyi yönettiğimiz içindir.

Şimdi, bir ülkeye gayrisafi yurt içi hasılanız sizin 5 bin dolar, sizinki de 50 bin dolar diye ham petrolün varilini farklı fiyattan satmıyorlar. Ham petrolün varili bugün 110,48 dolarsa herkese aynı fiyattan satıyorlar ama buna rağmen sizin Japonya gibi, Güney Kore gibi yüzde 100'ünü ithal ettikleri primer enerji kaynakları, doğal gaz ve petrole rağmen enerjideki dışa bağımlılıkları yüzde 100 dışa bağımlı değiller. Bizim de dışa bağımlılığımızı azaltmanın yollarıyla alakalı gerek nükleer güç santralleri gerek HES'ler, her ülkenin kabiliyetleri farklı, yapılanması farklı, coğrafyası farklı. Ben önceki gün Katar'daydım, kodu 25, deniz seviyesinde ve hiçbir yükseltisi yok, istese de sudan herhangi bir enerji elde edemiyor ama doğal gazı var, LNG olarak satıyor. E, Türkiye'nin doğal gazı yok, enerjisi yok ama su olarak yararlanıyor. O yüzden, herhangi bir ülkenin, Türkiye de başta olmak üzere bizim bu konuda muhafazakâr davranma isteğimizin makul karşılanması ben de söylüyorum, aynen sizin söylediğiniz gibi.

Önceki kanunda tabii "Elektrik üretimi yatırımları devlet eliyle yapılamaz." hükmü vardı. Biz şimdi Afşin-Elbistan'da 12 milyar dolarlık işte en az üçte 1 oranında oraya kamu olarak da girmeyi uygun gördük yerli kömürümüzden dolayı. Biz herhangi bir doğal gaz santraline şu anda ortak olarak girmiyoruz ama yerli kömür ve yerli kaynakların kullanımıyla alakalı biz bunlara girebiliyoruz. Devlet tamamen dışarıda kalmıyor ve ama mesela, varlık satışı da yapmıyor, bu da çok önemli. Biz, dağıtım şirketlerinin -Avrupa Birliğinde uygulanan da budur- trafolarını, direklerini özelleştirmede satmıyoruz, 2036 yılında tekrar geri almak üzere o şirketlerin hisselerine bu imtiyazı veriyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani imtiyaz sözleşmesi.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – İmtiyaz sözleşmesi ama önceki işletme hakkı devri gibi de değil. Siz yüzde 100 şirket hissesini kamudan alıp A firmasına devrediyorsunuz, diyorsunuz ki: "Bu şirketin bünyesindeki bütün imtiyazlar şu anda size devredilmiştir." Ne zamana kadar? "2036 yılına kadar bana bunu tekrar işletmiş olarak geri vereceksiniz." diyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, burada, özür dilerim Sayın Başkanım. Anayasa 155, "bu imtiyaz sözleşmesi" dese, bu sefer Anayasa 155 karşımıza çıkar. Efendim, Danıştayın iki ay içerisinde bu imtiyaz sözleşmesi... Şimdi, eğer imtiyaz sözleşmesini koyarsak yani idari hukuk açısından bu sözleşmelere bir isim koymak lazım yani isimsiz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – O yüzden, "İmtiyaz sözleşmesi değil." dediğim ondan dolayı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İşte, ne isim koyacağız yani isimsiz bir sözleşme mi diyeceğiz? Bunun adı...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, isimsiz sözleşme değil, şimdi...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ne diyeceğiz? Yani, ben özür dilerim, ben bir hukukçuyum...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – İşletme hakkı, şimdi, ben...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bizim buna bir sözleşme ismi koymamız lazım yani ne sözleşmesi diyeceğiz Sayın Bakan?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – İşletme hakkı devir sözleşmesiyle beraber yapıldı bunlar. Ben, yaklaşık on beş yıl önce böyle bir şirketin genel müdürlüğünü yaptığım için, biraz da bunun hukukunu bilmek zorunda olarak hissetmişim. Görevli şirketler var, bağlı şirketler var, ilgili şirketler var, ilişkili şirketler var. Her birinin statüsü ayrı ama biz şunu görüyoruz: Dağıtım şirketlerinde varlık satışı yapmadığımız için herhangi bir yatırımcının yaptığı yaptırım kamu adına yapılan

yatırımdır. Bu, Avrupa Birliği ülkelerdeki dağıtım şirketlerinin özelleştirilmesindeki en önemli, tercih edilen modellerden bir tanesidir ve ben böyle bir dağıtım şirketinde çalıştığım için de bunların getirileri, götürüleri üzerinde biraz kafa yorma imkânı oldu.

Sonuçta, Sayın Başkanım, şöyle toparlayayım, bu konu -dediğim gibi- bir model olduğu için çok geniş bir konu ve bunun üzerinde yani onlarca örnek verme imkânımız var ama konuyu şöyle toparlamam lazım: Biz, biraz muhafazakâr davranılmasını, kamu adına muhafazakâr davranılma isteğini haklı buluyoruz.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Ama açılıyor, muhafazakâr davranmıyoruz Sayın Bakanım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Yok, şimdi, sizin elinizde öyle bir para vardır ki Merkez Bankası olarak, 2 milyar dolarla 22 milyar dolarlık piyasayı sürükler ve idare edebilirsiniz. Bu, ille oranla olmaz, elinizdeki malın değeriyle çok alakalı. Bizim elimizdeki mal çok değerli yani biz, çok ucuz ve uygun bir fiyatla piyasada herhangi bir istismara karşı çıkabilecek güçteyiz. Yani ben size şunu söyleyeyim: Sizin kaygınız gideriliyor; yani rahatlayın diye söylüyorum, sizin kaygınız doğru bir kaygı ve bu kaygı da gideriliyor.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, ben özür dilerim, sözünüzü kestiğim için kusura bakmayın. Değerli Başkan, yani konunun can damarı olduğu için söylüyorum. Hani, Avrupa Birliği şeyi açılmadı dediniz. Biz açılmasa da...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Enerji başlığı.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Başlığı açılmadı. Olmasa da Avrupa Birliği bize bunu bir şart koşturuyor ki, diğer ülkelerde bunu açmamış ki, diğer ülkelerin de bu şekilde bir şeyi yok ki. Örneğin, Fransa var elimizde. Hatta bu bir idari işlem anlamında siz de nitelendirdiniz ama, tabii “İsim ayrı, nevi şahsına münhasır.” dediniz ama şimdi, böyle de olsa Fransa gayet rahat bu istisnadan yararlanmış yani kamu kesiminin o ağırlığı daha fazla. Nedir gerekçesi? Ulusal güvenlik; ikincisi, kamu düzeni. Yani bizim burada... Sanki, biraz bunu, kamu düzeni ve ulusal güvenliği bir tarafa bırakıyoruz, tamamen...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Değil.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – ...liberalleşiyoruz ve bu liberalleşme ileride ulusal güvenlik ve kamu düzeni açısından bize bir handikaptır; benim çekindiğim konu budur. Yani bu, mutlak surette bizim yapmamız gereken bir husus değil Avrupa Birliği normları açısından çünkü diğer ülkeler bu istisnadan yararlanmış, işte Fransa örneği...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Mahmut Bey, kaygılarınızın haklı olduğu kısımları tasdik eden birisinin, haklı olmadığınız yönleri de rahatlıkla söyleyebilmesi lazım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben o hakkımı kullandım.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, saygı duyuyorum yani o sizin görüşünüz...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Tabii, Enerji Komisyonu Başkanı...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yok, ayrı düşünmediğimizi yani sizi teyiden söyledim ben ama bunu nasıl, hangi argümanlarla desteklediğimizi yani sektörü bilen birisi olarak bunu anlatmak istedim.

Avrupa Birliği Enerji Komiseri Sayın Oettinger var. Ben kendisine şunu söyledim: “Siz enerji başlığını elli yıl daha açmayın.” “Mahcubuz.” diyorlar ama biz, Avrupa Birliğine sizin yaptığınızdan daha fazlasını yapıyoruz, doğal gazdaki tedarikinin çok önemli parçasını geliştirdiğimiz projelerle kanıtladık. Avrupa Birliği şu anda Türkiye karşısında enerji konularında eziktir, bunu rahatlıkla söyleyebilirim. Gerek Brüksel’de, Viyana’da, farklı ülkelerde yaptığımız toplantılarda bunu açık açık beyan ettik ve “Hak etmediğimiz bir davranış, yalnızca Güney Kıbrıs’ın siyasi gerekçeleriyle bize bunu söylediniz ve hiçbir teknik gerekçeniz yok.” dedik, onlar da boynu bükük dinlediler, bunu da belirtmek istedim.

BAŞKAN – Efendim, ilerleme raporu da zaten böyle söylüyor, bu seneki ilerleme raporu.

Sayın Bakanım, size çok teşekkür ediyoruz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Ben müsaade isteyebilir miyim?

BAŞKAN – Eğer işiniz varsa sizi yolcu edelim efendim, sonra biz çalışmamıza devam edelim. Çok teşekkürler.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANI TANER YILDIZ (Kayseri) – Peki, kolay gelsin, iyi çalışmalar.

BAŞKAN – Efendim, şimdi, aslında Enerji Bakanlığımızın bize sunumu var fakat Zühal Hoca’mız, Millî Eğitim Komisyonuna gideceğini, dolayısıyla bu konuyla ilgili bir küçük çalışma yaptığını, eğer müsait olursa önce bunu takdim etmek istediğini söyledi. Sizlerin de izninizle Zühal Hoca’ya söz veriyorum.

Buyurun efendim.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bizim de birkaç sorumuz var aslında bu gelen doküman üzerinde yaptığımız çalışmayla ilgili olarak. Bunlardan bir tanesi, özellikle “denetim” başlıklı 15’inci maddenin 1’inci fıkrasıyla ilgili. Burada, özellikle “Bakanlık ve kurum, denetim yükümlülükleriyle ilgili olarak bağlayıcı olmayacak şekilde ‘inceleme, tespit ve raporlama’ yapmak üzere yetkilendirecekleri şirketlerden hizmet satın alınabilir.” ibaresi var. Şimdi, özellikle burada “bağlayıcı olmayacak şekilde” dense de hizmet alımı yoluna gidilmesi yürütülen faaliyetin niteliği açısından uygun olarak görülmemektedir çünkü uygulamada, belli bir süre sonra bağlayıcı olmayan raporlar teamül olarak bağlayıcı hâle gelebiliyor. Bunun için de acaba burada yetkilendirilen bir kuruluş olabilir mi, EPDK gibi? Bunları belirtiyoruz.

Bir diğeri, özellikle taslağın “tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesi” maddesine yönelik olarak 17’nci maddesindeki 9’uncu fıkrada “İletim ve dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından yapılacak altyapı, kazı, ruhsat harcına tabi değildir.” şeklinde bir ibare var. Acaba, yalnızca elektrik sektörüne yönelik olarak yapılan bu ayrıcalık veya bu düzenleme vergi hukuku prensiplerine uygun mu yoksa aykırı mı? Bunun bir gözetilmesi gerekiyor.

Bir diğeri, özellikle yine taslağın “Kamulaştırma” başlıklı 19’uncu maddesinin 8’inci fıkrasının (b) bendinde yer alan ve özellikle “Hazinenin özel mülkiyetindeki veya devletin hüküm ve tasarrufu altındaki taşınmazlarla ilgili olarak irtifak hakkı tesisinin veya kullanma izni verilmesinin talep edilmesi hâlinde, Maliye Bakanlığı tarafından ilgili kamu tüzel kişileri lehine, lisans süresince bedelsiz irtifak hakkı tesis edilir.” ibaresi var. Burada, özelleştirme programında yer alan kuruluşlara kamu mülkiyetinde olan taşınmazlar için bedelsiz irtifak hakkı verilmesi söz konusu kuruluşların özelleştirilmesi sürecinde acaba nasıl bir etki yaratır, olumlu mu, olumsuz mu? Bunun bir düşünülmesi gerektiği...

Bir de özellikle taslakta, TETAŞ, EÜAŞ ve EDAŞ arasında geçiş dönemi anlaşması var mı? Ben göremedim aslında, bu var mı? Acaba -daha sonraki- bu anlaşma yoksa, net değilse mali yükün TETAŞ’ta kalması gibi bir sorunla karşı karşıya kalınabilir mi? Bunu sormak istiyorum.

Ben teşekkür ediyorum.

Başkan, teşekkür ediyorum böyle bir öncelik verdiğiniz için, sağ olun.

BAŞKAN – Estağfurullah.

Evet, arkadaşlarımız sunumlarını yapsınlar efendim. Zannediyorum, bu sorularınızı biz en azından “Zühal Hoca’nın sorduğu soruların cevabı” diyerek kayda geçeriz, size de kayıtları ulaştırırız.

ZÜHAL TOPCU (Ankara) – Teşekkür ediyorum, sağ olun, kolay gelsin.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim, sağ olun.

Efendim, şimdi, Enerji Bakanlığı Müsteşarımız Zafer Bey.

Zafer Bey, soy isminizi hatırlayamadım.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ZAFER BENLİ – Zafer Benli efendim.

BAŞKAN – Zafer Benli Bey, bize bakanlığın bu tasarı ile ilgili mütalaalarını aktaracak.

Buyurun efendim, söz sizin.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ZAFER BENLİ – Efendim, uygun görürseniz sunumu arkadaşımız yapacak. Sayın Bakanımız geldiği için daha fazla zaman almak istemiyorum, ben kısa bir giriş yapmak istemiştım, onu Sayın Bakanımız tamamladı.

BAŞKAN – Tamam.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ZAFER BENLİ – Dolayısıyla, uygun görürseniz sunum yapacak arkadaş sözünü bırakmak istiyorum.

BAŞKAN – Evet, kimdi efendim arkadaşınız?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞARI ZAFER BENLİ – Öztürk Bey.

BAŞKAN – Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Sayın Komisyonumuzun değerli üyeleri; ben Öztürk Selvitop, Enerji Bakanlığı Daire Başkanı olarak görev yapıyorum.

Zamanımız ne kadar bilmiyorum ama efendim, dünkünden daha hızlı mı yapalım sunumu? Siz nasıl arzu edersiniz?

BAŞKAN – Şu anda biraz vakit müsait gibi gözüküyor. Eğer bir on beş-yirmi dakika içerisinde siz tamamlarsanız, Avrupa Birliği Bakanlığımızdan da Leyla Hanım burada, onun da mütalaasını alacağız. Daha sonra söz almak isteyen arkadaşlarımıza söz vereceğiz. Dolayısıyla, bizim hedefimiz bu kanun tasarısını on iki, yarım arasında tamamlamak ama hiç kimsenin sözünü de kesme durumunda değilim, onu da biliyorsunuz, bu, prensip bu komisyonda ama on beş-yirmi dakika içinde tamamlarsanız sevinirim.

Buyurun efendim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Şimdi, efendim, öncelikle bir konuyu tekrar belki hatırlatmakta yarar var. Bu önünüze getirdiğimiz tasarı bir kanunda değişiklik değil, yeni bir tasarı. Bizim mevcut 4628 sayılı Elektrik Piyasası Kanunu'muz var, 2001 yılında çıkmıştı. 2001 yılında çıkarken sektörde reform ve yeniden yapılanma çalışmaları kapsamında bir "mihenk taşı" diyebileceğimiz bir kanunumuz bizim için. Bu kanun, öncelikle Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun kurulmasını, özelleştirmeye ilişkin süreçleri ve piyasada özel sektörün katılımının artırılmasını teminen gerekli unsurlarının düzenlenmesine ilişkin bir kanunumuzdu. Ancak, tabii, kanun çıkalı on bir yıl -yaklaşık on iki yıla yaklaşıyoruz- oldu, yaklaşık 8 kere de değişiklik yapıldı. Yapılan değişiklikler noktasal birtakım konularla ilgili, uygulamadaki bazı aksaklıklarla ilgili oldu veya özelleştirme sürecinde karşımıza çıkan birtakım aksaklıkların düzeltilmesiyle ilgili oldu. Bu sebeple yapılan düzenlemeler kapsamında bazı muğlak ifadelerin ve yanlış anlamaların önüne geçilmesini teminen yeni bir tasarı yazılması kararlaştırıldı. Ayrıca kanun içerisinde EPDK'nın kuruluş ve teşkilat yapısıyla ilgili hususları tamamen çıkarttık ve yeni bir tasarı hâlinde oluşturarak bunu Başbakanlığa sevk ettik. O tasarı da muhtemelen önünüze gelecektir, şu anda Başbakanlıkta EPDK'nın teşkilatıyla ilgili tasarı.

4628'den kısaca bahsettikten sonra yeni tasarımızda birtakım tanımlar, yeni tanımlar geliyor, birtakım ihtiyaç olmayan tanımları çıkarıyoruz. Bunlar, işte, genel aydınlatmadır, organize toptan elektrik piyasaları, ön lisans uygulamaları, son kaynak tedariki gibi hususlar önünüze gelecek.

Şu anda, kamu uhdesindeki elektrik şirketlerimizden "TEİAŞ" dediğimiz Türkiye Elektrik İletim AŞ'nin iletim hatlarının yapılmasından, bakımından ve sistemin genel olarak dengelenmesinden sorumlu olan TEİAŞ'ın 2 tane şapkası var: Bir, sistem işletmecisi; iki, piyasa işletmecisi. Gelişmiş piyasalarda sistem işletmecisi ve piyasa işletmecisi 2 farklı tüzel kişilik olarak görev yapmakta. Biz de bu tasarı ile TEİAŞ'ın piyasa işletmecisi kısmını ayırarak "EPIAŞ" adı altında "Enerji Piyasaları İşletme AŞ" başlığı ile yeni bir şirket kurulmasına ilişkin hususu getiriyoruz. Bir nevi "enerji borsası" olarak da adlandırabileceğimiz piyasalar kapsamında, finansal piyasalar ve türev piyasalara ilişkin hususlarda yine EPIAŞ uhdesi altında İMKB'nin de desteğiyle birlikte yürütülmesi öngörülmekte. EPIAŞ içerisinde kamu hissesinin en fazla yüzde 15 olması öngörülüyor, İMKB veya yeni adıyla "Borsa İstanbul" dediğimiz şirket bu hükmün istisnası olarak tasarıda yer alıyor.

Diğer taraftan, genel aydınlatmayla ilgili yeni düzenlememiz ve ifadelerde, tanımlarda düzenlememiz var. Genel aydınlatma -bildiğiniz gibi- mevcut tasarımızda 2015 yılı sonuna kadar Hazine Müsteşarlığı tarafından ödenmesine ilişkin hüküm var kanunumuzda. Uygulamada birtakım aksaklıklar ve sorunlar yaşandığı için tanımda yeniden düzenleme yapıldı ve kurgusunda bir ufak değişiklik yapıldı. Hazine Müsteşarlığı mevcut tasarıda öderken aydınlatmayla ilgili bedelleri, yeni kurguda yüzde 80'ini Enerji Bakanlığı, yüzde 20'sini ise belediyelerin ödemesi öngörüldü ve kapsamına da park, bahçe, tarihî ören yerleri gibi yerler eklendi veya yol devam ederken bazı yerlerde işte alt geçit, üst geçit oluyor, oraların paralarının ödenmesinde sıkıntılar oluyordu, tanıma onlar da eklendi ancak bu husus yine süreli olarak yer alıyor geçici maddeyle. 2015 yılı sonuna kadar bu kurgunun böyle devam etmesi öngörüldü.

Ön lisans müessesesini getiriyoruz. Şimdi, efendim, "piyasa faaliyeti" dediğimiz işte üretim, iletim, dağıtım, toptan satış, perakende satış hususlarına ilişkin olarak faaliyette bulunmak isteyen tüm tüzel kişiler EPDK'dan lisans almak zorunda. Özellikle üretim tesislerine ilişkin alınan lisanslarda, gerçekleştirmelerin bazılarında istenen seviyede olmadığı görülüyor ve mevcut mevzuatta bu üretim tesislerini belirli sürede gerçekleştirmeyenlere yönelik, iptal edilmesine yönelik bir sıkıntı var, EPDK bunlarda çok kolay iptallere gidemiyor. Şimdi, biz yeni bir kurgu getirerek lisans alınmasını zorlaştırıyoruz, diyoruz ki: "EPDK'ya üretim lisansı almak için başvuran kişiye ön lisans verilir." Bu ön lisansla "Tüm idari ve bürokratik işlemleri, işte ÇED'ler, kamulaştırmadır, diğer tüm işlemleri tamamlama, ondan sonra bana gel." diyor EPDK. Bunları bitiren kişiye lisans verilecek. Yani bu "çantacı" diye tabir ettiğimiz kişileri biraz daha elimine edebileceğimizi öngörüyoruz ve bu ön lisans süreli veriliyor, yirmi dört aylık bir süre. Bu, tabii, yatırımcının kendisinden kaynaklanmayan -özellikle kamulaştırmalarda birçok davalar oluyor biliyorsunuz- bir şekilde uzarsa EPDK'nın bunu on iki ay daha uzatma hakkı var, on iki aydan sonra uzatma hakkı verilmiyor ve ön lisans iptal edilerek, aynı yer için, aynı saha için başka bir yatırımcının başvurma hakkı doğuyor.

Kanunumuzda “serbest tüketici” dediğimiz bir kavramımız var. Serbest tüketici belirli limitin üzerinde tüketen bir tüketicidir ve belirli limitin üzerinde tüketen tüketici de elektriğini istediği tedarikçi den alma hakkına sahiptir. Ülkemizde bu limiti EPDK her yıl tedricen düşürmektedir. 2012 yılı için 25 bin kilovatsaat olarak EPDK belirlemiştir, 2013 için ise Ocak ayı içerisinde EPDK’nın tekrar bunu yayınlaması öngörülmekte. Hedefimiz, 2015 yılı sonuna kadar tüm tüketicilerin serbest tüketici olmasıdır. Avrupa Birliğinde 1 Temmuz 2007’de tüm Avrupa Birliği üyesi ülkelerde tüm tüketiciler serbest tüketici olmuştur. Biz de ülkemizdeki gerek sayaç altyapısının tamamlanması gerekse ölçüm ve uzaktan okuma sistemlerinin tamamlanmasını teminen tedrici olarak bu koyduğumuz hedefe yönelik çalışmaları yürütüyoruz. Bu serbest tüketici kapsamında, şu anda, toptan faaliyette bulunanlar var, toptan elektrik satış faaliyetinde bulunanlar var ve perakende satış faaliyetinde bulunanlar var. Herkes serbest tüketici olunca toptancı ile perakendeci arasında bir fark kalmayacak. Onun için biz bunları şimdiden bir “tedarik” dediğimiz tedarik lisansı altında birleştiriyoruz.

Yine kanunumuzda, enerjinin verimli kullanılmasını ve tüketilmesini teminen, Avrupa Birliği ve Amerika Birleşik Devletleri’nde de uygulaması olan, lisanssız elektrik üretim örneğimiz var. “Lisanssız” dediğimiz, daha küçük boyutta, “500 kilovat” diye bir sınırimız var, 500 kilovat ve altında. Siz evinizin çatısına bir güneş paneli koyabilirsiniz veya bir çiftliğiniz vardır, oraya bir rüzgâr direği dikebilirsiniz, 500 kilovat ve altındaysa EPDK’dan lisans almanıza gerek yok, şirket kurmanıza gerek yok, böyle bir muafiyet var. Buna yönelik çalışmalar, başvurular EPDK’ya var. Biz, bunu belli oranda artırarak, 500 kilovattı 1 megavata çıkararak biraz daha kaynaklarımızı verimli kullanmayı ve enerjinin üretildiği yerde tüketilmesini öngörüyoruz. Siz çatınıza kurduğunuz güneş panelini kendi eviniz, siteniz veya fabrikanız için tüketebilirsiniz, fazlasını da sisteme verme imkânınız var.

Sayın Bakanımız arz etti, özelleştirme çalışmaları da bir yandan devam ediyor. Kamu uhdesinde bulunan, özellikle kömür yakıtlı santrallerin birtakım çevresel tesisat yatırım ihtiyaçları var. Bunlar çeşitli sebeplerle tamamlanamadı, DPT ödenek vermedi veya işte ihaleler yapıldı, ihaleler iptal oldu gibi. Bu santraller özelleştikten sonra, Çevre Bakanlığı, alan yatırımcının kapısına gidip hemen ceza kesmesin, santrale kilit vurmasın diye belirli bir süre bu çevresel yatırımlara ilişkin muafiyet getiren bir maddemiz var. Bu da özelleştirmelerde yeni alacak yatırımcılara belirli süre kolaylık sağlanması hedeflenerek düzenlenmiş bir maddedir.

Sürelî maddeler var kanunumuzda ve süreleri yıl sonunda dolan maddeler. Bunlardan birkaç tanesi, efendim, geçen hafta Plan Bütçe Komisyonunda Sayın Mücahit Fındıklı ve birkaç vekilin verdiği teklif ile bu süresi dolanların uzatılmasına yönelik bir değerlendirme yapıldı ve sanırım, bir iki hafta içinde Genel Kurula gelecek. Bu tasarı içinde bulunup da süresi yıl sonunda sona eren birkaç madde Plan Bütçe Komisyonunda değerlendirildi ve Genel Kurula sevk edecek.

Diğer taraftan, yine Avrupa Birliği uygulamalarında da bulunan son kaynak tedariki...

BAŞKAN – Çok affedersiniz, bu ilgili maddeleri söylerseniz tasarıdan biz bunları silelim efendim yani “Bunlar Bütçe Plan Komisyonundaki başka bir tasarıyla gerçekleştirildi.” diyoruz ya dolayısıyla bu metinden çıkarılmış oluyor onlar. Öyle değil mi?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Evet, efendim. Yani aslında, tabii, o yasalassa bile, onlar Plan Bütçedeki “4628 sayılı Kanun’un falanca maddesinde değişiklik” diye gidiyor. Tabii, bizim bu öngördüğümüz tasarı çıkınca 4628 mülga olacağı için, bunun içinde de yer alması gerekiyor zaten.

BAŞKAN – Tamam, tamam, anladım efendim, devam.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada siz tali komisyonsunuz. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı orada birleşecek Sayın Başkan yani o...

BAŞKAN – Eski kanun ilga edileceği için burada bulunması gerekiyor, anladım ben.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teklif de o şekilde.

BAŞKAN – Anladım ben, tamam.

Buyurun.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Serbest tüketici olduğu hâlde enerjisini tedarik şirketlerinden temin edemeyen tüketicilere elektrik sağlanmasını teminen “son kaynak tedarikçisi” hususu getirilmekte ve son kaynak tedarikçisi ve bunu tarifesine ilişkin düzenlemeler de yapılmakta. “Son kaynak tedarikçisi” dediğimiz yani bir serbest tüketici, bir şekilde hiç kimseden elektrik alamıyor, belki çok fazla borcu var, işte geç ödüyor, ödemiyor, kimse ona elektrik vermek istemiyor ama bu bir kamu hizmeti olduğu için pahalı tarifieden de olsa birilerinin ona enerji vermesi zorunluluğu var, bu da şu anda dağıtım şirketlerinden oluşan perakende şirketlerin görevlendirilmesiyle düzenleniyor kanunumuzda.

Yine kanunumuzda -biraz önce de efendim arz etmeye çalıştım- TEİAŞ, iletim tesislerinin yapılması yani ana omurganın tesisi ve işletilmesinden sorumlu kuruluşumuz ve yüzde 100 kamu uhdesinde ve böyle de devam etmesi öngörülmüyor. “Üretim

ihtiyacımız çok fazla.” dedik, “Gelişen ülkeyiz, talebimiz çok artıyor.” dedik ama üretim tesislerinin yapılmasının yanında tabii bunların sisteme bağlantısı için iletim hatlarının ve trafolarının da zamanında yapılması gerekiyor. Mevcut kanunumuzda geçici bir maddemiz vardı, dedik ki: “TEİAŞ’ın finansmanının yeterli olmaması durumunda veya işte belirli bölgede kendi programında olmaması durumunda, herhangi bir üreticinin talebini ertelemesin, üretici tesisini yapsın ama onun yanında iletim hatları ve trafoları da üretici yapabilir, parasını on yıl içerisinde sistem kullanım bedelinden düşürülerek TEİAŞ’tan geri alsın.” şeklinde kurgulanmış bir maddemiz var. Bu, geçici maddeydi, 2015 yılı sonuna kadar olmalı. Biz, iletim hatlarının yapılmasında yine önümüzdeki dönemde bir sıkıntı yaşanmamasını teminen bu maddeyi geçici olmaktan çıkarak daimi madde hâline getiriyoruz tasarıda.

Yine kanunda otoprodüktör uygulaması vardı. Otoprodüktör, öncelikle kendi tesislerinin ihtiyacını karşılamak için kurulmuş üretim tesisleri olarak tanımlanmakta ve otoprodüktör üretim tesislerinin piyasada satabileceği oran her yıl EPDK tarafından belirlenmekte. Mesela, bu yıl için EPDK bunu yüzde 40 olarak belirledi yani bir otoprodüktör lisansına sahip üretim şirketi, ürettiği enerjinin en fazla yüzde 40’ını piyasada satabilir, geri kalan yüzde 60’ını kendi tesislerinde tüketmek zorunda. Ancak geçmiş yıllarda otoprodüktörlere talep çoktu, 10 bin megavatların üzerinde otoprodüktör lisansına sahip şirketler vardı; şirketler bu piyasaya satabilme imkânına teminen üretim lisansı almaya başladılar ve şu anda 3.200 megavat civarında, düştü sayıları. Biz kurgu olarak otoprodüktör uygulamasını kanunumuzda kaldırıyoruz mevcut otoprodüktörün tüm hakları korunarak ancak bu kanun böyle yasalarsa EPDK artık otoprodüktör tesisi başvurusu almayacak.

Son olarak da efendim, arz etmek istediğim, rüzgâr ve güneş enerjisi yatırımlarına ilişkin bir yarışmamız var yine mevcut kanunumuzda, hem Yenilenebilir Kanunu’nda hem Elektrik Kanunu’nda. Aynı bölgeye, aynı trafo merkezine yapılan başvurular olduğunda TEİAŞ, rüzgârlar için bir yarışma düzenliyor yine mevcut kanundaki yapıya göre. Diyor ki: “Bu trafoya bağlanma hakkını elde etmek isteyen yatırımcı bana üreteceği elektrikten kilovatsaat başına belirli kuruş ödemek zorunda. En çok parayı teklif eden buraya bağlanma hakkını elde eder.” Ve yirmi yıl boyunca ödemesi öngörülüyor bu rüzgâr tesisi sisteme bağlandıktan sonra. Biz bunu kilovatsaat yerine megavat başına... En başta, diyelim 30 megavatlık bir rüzgâr santrali kurulacaksa megavat başına yarışma olsun ve tesis, işletmeye girdikten sonra üç yıl içerisinde bu parayı TEİAŞ’a ödesin. Tabii, buradaki asıl amacımız, TEİAŞ’a para kazandırmak değil, oradaki bağlantı hakkını, trafo merkezi bağlantı hakkını adil bir şekilde dağıtmak için yapıyoruz. Benzer şekilde, güneşte de aynı şekilde. Şu anda, ülkemizde herhangi bir kurulu, güneşten elektrik üretim tesisi yoktur ancak çalışmalar Yenilenebilir Kanunu kapsamında başladı, haziran ayı içerisinde EPDK’ya başvurular yapılacak, bekliyoruz ki ve tahmin ediyoruz ki birçok yine çıkışan başvuru olacak güneşte. Yine benzer yarışma yönetiminin orada da megavat başına uygulanması öngörülmekte.

Arz ederim efendim.

BAŞKAN – Efendim, çok teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, Avrupa Birliği Bakanlığımızdan Leyla Hanım, Avrupa Birliği Bakanlığımızın görüşlerini aktaracak. Bizim tespit ettiğimiz bir konu var ilerleme raporunda. Genellikle Türkiye’de enerji piyasasıyla ilgili şartların yerine getirildiğine ilişkin notlar var bu seneki ilerleme raporunda. Ben bunu da ilave ederek sözü Leyla Hanım’a bırakıyorum.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI LEYLA AKŞİN – Sayın Başkan, sayın milletvekillerim; ismim Leyla Akşin, Avrupa Birliği Bakanlığı AB İşleri Uzmanı Koordinatörü olarak görev yapıyorum.

Biz, gelen Elektrik Piyasası Kanunu Tasarısı’nı, Avrupa Birliğinin elektrik piyasalarında ortak kurallar oluşturmaya yönelik direktifini esas alarak karşılaştırdık mevzuatları. Buna ilişkin görüşümüzü de komisyona yazılı olarak iletmıştik. Detaylı bazı hususlar var ama ben burada genel olarak bazı konulara değinmek istiyorum. Metinler tabii çok farklı; bir tanesi Avrupa Birliğinde ortak bir pazar yaratmak üzere oluşturulmuş bir direktif, diğeri de Türkiye’de piyasaların düzenlenmesini öngören, elektrik piyasasının düzenlenmesini öngören bir tasarı. Ancak karşılaştırabilmek ve aynı dili konuşabilmek adına tanımların örtüşmesinin veya karşılaştırılabilir olmasının önemi üzerinde duruyoruz. Burada farklı tanımlar içerisinde girmeyeceğim, yazılı olarak bunları belirtmiştik.

Direktiflerin en önemli hususlarından bir tanesi, tüketici veya müşterilerin korunması. Farklı müşteri tanımları getirilmektedir direktifte ve bunlara ilişkin ayrıntılı hükümler var. Buna yönelik olarak da tasarıda bire bir madde olmasa dahi, müşterilerin korunmasına yönelik yönetmelikler çıkarılacağına dair bir husus belki eklenebilir diye düşünüyoruz.

Yine tasarıda “serbest tüketici” tanımına yer veriliyor. Avrupa Birliği mevzuatının en önemli unsurlarından bir tanesi “serbest tüketici” tanımı. Türkiye’de henüz bütün tüketiciler serbest değil ama bunun, piyasanın yapısından dolayı olduğunu anlıyoruz ve bir geçiş süresi öngörülmüş. Dolayısıyla, şu anda tüketicilerin tamamının Türkiye’de serbest tüketici olmamasının bu aşamada bir

sorun olmayabileceğini değerlendiriyoruz. Yalnız, Avrupa Birliğinde serbest tüketiciler birden fazla tedarikçiyle de anlaşma imzalayabilecek konumdaylar, belki bu hususa dikkat çekilebilir.

Son kaynak tedarikçisinden bahsedildi. Direktifte son kaynak tedarikçisi tüm tüketiciler için bir son kaynak tedarikçisi atanması öngörülmüştür, sadece serbest tüketiciler için değil.

Çapraz sübvansiyon konusu geçici 1'inci maddede düzenlenmiş, bunun da geçici bir düzenleme olduğunu anlıyoruz ancak bu konuya da belki dikkat edilmesinin faydalı olabileceğini düşünüyoruz çünkü Avrupa Birliğinin en çok üzerinde durduğu hususların başında çapraz sübvansiyonların kaldırılması hususu var.

Avrupa Birliğinin bir diğer çok önem verdiği konulardan biri de piyasada bir düzenleyici kurumun varlığı ve bu düzenleyici kurumun bağımsızlığının temin edilmesi. Tasarıda bu aşamada düzenleyici kurumla ilgili hususlar olmadığı için bu konuda bir değerlendirmeye gitmedik ama bunun da ilgili düzenlemeler yapılırken dikkate alınmasının faydalı olacağını düşünüyoruz.

Öte yandan, direktifin getirdiği çok önemli bazı temel kurallar var. Bunlardan bir tanesi üçüncü taraf erişimi. Üçüncü taraf erişiminin tasarıda olduğunu görüyoruz. Gerçi, yönetmeliklerle veya daha sonra ilave düzenlemelerle ayrıntıları ortaya çıkartılacak ama prensibin, ilkenin tasarıda olmasını olumlu olarak değerlendiriyoruz.

Bir diğer konu da ayrıştırma, Avrupa Birliğinin üzerinde durduğu. İletimin, tedarik ve dağıtım yapan işletmelerden ayrıştırılması hususu. Bu konu da bizim tasarıda tamamen ayrı olarak tasarlandığı için yani iletim, dağıtım, bu konuda da hiçbir sıkıntı olmadığını düşünüyoruz.

Netice itibarıyla, direktifin ana ilkelerine baktığımızda, tasarının bu ana ilkeleri karşıladığı değerlendirilmesini yapıyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum, sağ olun efendim.

Şimdi efendim...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Benim sadece bir talebim var Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bir dakika lütfen.

Şimdi efendim, tabii ki önce üyelerimize söz vereceğiz ama onun dışında...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Söz almayacağım efendim, sadece bir talep var, tek cümleyle...

BAŞKAN – Efendim, bir dakika, size söz vereceğim.

Diğer kuruluşlardan gelenlerden söz almak isteyen var mı, öncelikle onu tespit edelim.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Ben...

BAŞKAN – Avrupa Birliği Delegasyonu galiba, değil mi efendim? Başka?

Peki, size söz vereceğim Hasan Bey, yalnız bir dakika, Mahmut Bey'i dinleyelim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Mümkünse şimdi söz alacak olan kurumun temsilcisi ve biraz önce hem Avrupa Birliği Komisyonu temsilcisi hem Bakanlığın temsilcisinin sunumlarının bize birer tane fotokopisini ve size sunulan raporun fotokopisini istirham ediyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Hayhay efendim, onu temin etmeye çalışalım.

Ayşe Hanım, siz şimdi mi almak istersiniz, şeyden sonra mı?

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Ben bir şey sormak istemiştim Bakanlıktaki arkadaşlara.

BAŞKAN – Size söz vereceğim, bütünüyle, istediğiniz gibi sorabilirsiniz.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Tamam.

BAŞKAN – Delegasyondaki arkadaşımız dinleyelim, ondan sonra zaten sözü bizim üyelerimize vereceğiz.

Hasan Bey, buyurun.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Sayın Başkan, sayın üyelerimiz, Sayın Müsteşar Yardımcımız; öncelikle bizi davet ettiğiniz için çok teşekkür ediyoruz ancak davetinizi çok geç aldık, bu sabah aldık. Daha erken gelirse daha hazırlıklı olarak gelir, daha detaylı bilgileri aktarabiliriz, paylaşabiliriz.

BAŞKAN – Efendim, biz yazılı olarak geçen hafta gönderdik.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Bize bu sabah elimize ulaştı, doğrudur efendim.

BAŞKAN – Vallahi, siz de sekreteryanızı gözden geçirin, biz de geçirelim yani.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – AB Delegasyonu her zamanki gibi yavaş çalışıyor demek ki.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok, hiçbir zaman yavaş çalışmayız.

BAŞKAN – Biz de gözden geçirelim ama lütfen siz de sekretaryanızı gözden geçirin.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok, sabah geldi, bak hemen geldik yani onu söyledim.

Öncelikle, ben tabii ki Avrupa Birliği direktifleriyle uyum aşamasında görüşlerimi sizinle paylaşmak istiyorum. Aslında, hâlihazırda Leyla Hanım bizim de düşündüğümüz, öngördüğümüz görüşlerimizi bir nebze ilettiler size.

Ben önce şunu söylemek istiyorum: Avrupa Birliği elektrik direktifleri 1996 yılında ilki, 2003'te ikincisi, 2009'da ise üçüncüsü ve üçüncü enerji paketi olarak yayımlandı. Bu 3 direktif de genel hatlarıyla piyasanın daha liberal bir hâle gelmesi için gerekli olan adımların atılmasını öngörüyordu. Bu kapsamda, Öztürk Bey hâlihazırda açıkladı, bizim 2001 yılında çıkan Elektrik Kanunu'muz 2003'teki kanundan önce çıkmasına rağmen onunla da büyük oranda uyumlu bir kanundu, bunu tespit etmekte ve söylemekte yarar vardır. Bununla birlikte, mevcut kanun ve bu yeni yürürlüğe girmesi beklenen kanunda bizim açımızdan göz önünde bulunulması gereken bazı önemli hususlar var.

Öncelikle, birinci görüşümüz, tanımların eş baza getirilmesi gerekmektedir yani bir aday ülke olarak Türkiye'nin tabii ki yükümlülükleri arasında mevcut kanunlarını Avrupa Birliği direktifleri ile uyumlu hâle getirmesi gerekmektedir. Bununla beraber, ticaretimizin büyük bir kısmının Avrupa'yla yapılmasından dolayı da eş bazda standartların konulması da çok önem arz etmektedir yani sistemlerimizi birbirine bağlayıp, eğer aynı standartlardan konuşmuyorsak ticaret de yapamayız. Onun için tanımların, özellikle Elektrik Piyasası Kanunu'ndaki tanımların eş baza getirilmesinde çok büyük fayda vardır. Büyük oranda tanımlar uyumlu gözükmekle birlikte, yine de gözden kaçmış ve tam uyumlu olmayan tanımlar da var, bunların detaylarına şimdi giremeyeceğim.

İkinci önemli husus, kontrol mekanizmasının Avrupa Birliği direktifleriyle uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir. Bununla ilgili detaylı bilgiye şu anda sahip değilim ama gördüğüm kadarıyla bu kontrol mekanizması tam eş baza getirilmiş gözüküyor.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Ama “O gözüküyor, bu gözüküyor.” değil, onları söyleyin ki ona göre...

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Dediğim gibi, bakın, sabah davetiyeyi aldım ama detaylı olarak arkadaşlarla bu hususu tartışır, konuşuruz.

Çapraz sübvansiyonlar hususu var, Leyla Hanım hâlihazırda bahsetti, işte, ulusal tarifeden bölgesel tarife geçilmesi... Avrupa Birliğinde kesinlikle en vurgu yaptığımız hususlardan birisi çapraz sübvansiyonların kaldırılması, faaliyetler arasında.

Leyla Hanım yine söyledi, üzerinde çok durduğumuz, bağımsız bir kurumun piyasayı denetlemesi. Bu gördüğüm kadarıyla kanun tasarısında çok geçmiyor, enerji piyasası.

BAŞKAN – Efendim, bu EPDK da ayrı bir kanunla düzenleniyor yani, bunu size hatırlatayım.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Onu da biliyorum ama en azından burada EPDK'ya ve onun düzenlemeye ve piyasayı korumaya yönelik faaliyetlerinden bahsedilmesinde fayda var.

Yine, daha önceki mevcut kanunda bulunmayan kamu hizmeti yükümlülüğü bu kanunla getiriliyor, önemli bir husustu.

Yine, daha önceki kanunda yer almayıp fakat bu kanunda yine düzenlenmekte olan dağıtım ve perakende satış hizmetlerinin birbirinden ayrıştırılması, bu da önemli bir gelişme.

Piyasa payları, hem Avrupa Birliği rekabet kurallarına hem Avrupa Birliği elektrik direktiflerine aykırı. Özellikle, yabancı iştiraklerin piyasa payları sınırlamaları.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Bunu biraz açar mısınız?

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yani bu, mevcut kanunda yanlış hatırlamıyorsam yüzde 10, yüzde 20 gibi eşik değerler var “Yabancı ortaklar piyasa faaliyetlerinde bu yüzdelerin üzerinde bulunamaz.” diye.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Var mı öyle yabancı-yerli ayırımı, kanunda öyle bir şey geçiyor mu?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Mevcut kanunda vardı efendim, kaldırıyoruz onu.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Onda yok mu yani?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Bizim tasarıda yok.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – O, eski kanuna ilişkin bir eleştiri makalesi sanıyorum. Dolayısıyla, yeniden biz birçoğunu zaten...

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok yok, dediğim gibi, hazırlıksız geldim biraz sabah direkt davet gelince.

Serbest tüketici tanımı, gene Leyla Hanım bahsetti, 2015’te kaldırılması hâlihazırda direktiflerle uyumlu olmamakla birlikte, bunun kaldırılması taahhüt edildiğinden dolayı uyumlu gibi gözükmektedir.

Üçüncü taraf erişimi de, Öztürk Bey’in de çok güzel şekilde anlattığı üzere, herkesin hakkıdır bu üçüncü tarafların sisteme erişimi. Üretim şirketlerinin sistem operatörünün bunu karşılayacak güçte olmamasından dolayı, üretim şirketi bunu kendisi karşılayacaksa bu erişimi sağlayabilmeli. Bu da direktiflerde öngörülen önemli bir husus, üçüncü tarafların sisteme erişimi.

Ayrıştırmayla ilgili olarak, üçüncü direktifte özellikle mülkiyet ayrışımı en önemli husus olarak göze çarpmaktadır yani özellikle iletim şirketinin diğer piyasa faaliyetlerinde kesinlikle bulunmaması... Burada, zaten hâlihazırda, eski yani mevcut kanunda da yer almaktadır bu TEİAŞ’ın tamamıyla iletim faaliyetinde bulunması. Bu yeni kanunda bu korunmakla birlikte, bir EPIAŞ tanımı de getirilmektedir. Bunun, bu Avrupa Birliği direktifleri çerçevesinde tekrar gözden geçirilmesinde fayda vardır diye düşünüyorum. Yani EPIAŞ’ın paylarının, ortaklığının direktiflerle uyumlu hâle getirilmesi gerekmektedir.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Şu anki durumda değil mi?

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Şu anki mevcut durumda Avrupa Birliği direktifleri diyor ki: “Ya ownership yani mülkiyet ayrıştırma yaparsınız, tamamıyla, iletimin dışında hiçbir faaliyette bulunamazsınız; ya ayrı bir sistem operatörü atarsınız, sizin adınıza bu işleri bunlar yapar.”

Üçüncü, gene bir imtiyaz gibi diyelim, ya da bir seçenek diyelim, kendi ana şirketi içerisinde tamamıyla ana şirketle bağlantısı olmayan başka bir şirketin atanması.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Dolayısıyla EPIAŞ’ı, piyasa hizmetlerini, TEİAŞ’tan alıp EPIAŞ’a verdiğiniz takdirde ayrıştırma sağlanmış oluyor.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Ayrıştırma sağlanıyor.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Tekrar gözden geçirmeye gerek yok yani.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Onun işte detaylarının bir arkadaşlarla aslında konuşmamızda fayda var.

BAŞKAN – Tam da sizin söylediğiniz şeyler bu tasarıda var yani.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok yok, var, büyük oranda var yani başta da zaten belirttiğim üzere.

BAŞKAN – Tamam yani o zaman bir nakisa olarak söylemeyin de.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok, yok, detaylar üzerinde konuşmamızda da fayda var açıkçası.

BAŞKAN – Ama nakisa olarak aksettirmeyin burada yani, onu demek istiyorum.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Yok yok, onu zaten aksettirmiyorum Sayın Başkan.

Öztürk Bey yine bahsetti, kamu hizmeti yükümlülüğü öngörülüyor. Özellikle, son kaynak tedarikçisi yine öngörülüyor bu yeni kanun tasarısında ancak bununla birlikte Avrupa Birliği direktiflerinde yer alan “vulnerable customers” dediğimiz yani hassas tüketicilerle ilgili bir tanım görmüyorum.

BAŞKAN – “Vulnerable customer diye var.” dediniz.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Efendim, tanım olarak “vulnerable customer” veya “kırılgan, zayıf tüketici” gibi tanımımız yok ama bizim bir tasarımda maddemiz var. Belirli bölgelerin veya kişilerin sübvansede edilmesi durumunda bunu Bakanlar Kurulu tespit eder. Mesela, bize engellilerden çok talep geliyor “Elektrikte, gazda indirim yapın” gibi. Bunu Bakanlar Kurulu tespit edecek ve ilgili bakanlığın bütçesine parasını ödeyecek, sonra usul esasını Bakanlar Kurulu tespit edecek.

BAŞKAN – Ama işte, bu kaygı gözetilmiş, benim demek istediğim o yani, o yetiyor.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI DAİRE BAŞKANI ÖZTÜRK SELVİTOP – Tabii tabii, bire bir vulnerable customer...

BAŞKAN – Tamam efendim.

Buyurun Hasan Bey.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Onun dışında, bu faturalamayla ilgili bazı hususlar öngörülmektedir elektrik piyasası direktiflerinde. İşte, bu faturalamada detaylı bir faturalamanın müşterilere gönderilmesi, karbon salımı ne kadar, hangi kaynaktan, hangi yakıt türlerinden, buna benzer şeyler öngörülüyor direktifte. Hâlihazırdaki mevcut kanunda yer almıyor ama belki yönetmeliklerle veya tebliğle düzenleneceğini ya da buna refere edilebileceği söylenebilir.

Tam son hâlini hatırlayamadığım, üretim ve toptan satış şirketlerine yönelik yüzde 20, yüzde 10'luk şeyler yüzde 10'dan yüzde 20'ye çıkarılıyor. Bunun da yine Avrupa Birliği direktifleriyle uyumlu olduğu söylenemez.

Sayın Başkanım, söyleyeceklerim şu aşamada bu kadar.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, sağ olasınız.

Şimdi arkadaşlar, izin verirsiniz, bizim üyelerimiz de mütalaalarını belirtsinler, ondan sonra Enerji Bakanlığımız ve Avrupa Birliği Bakanlığımız eğer yeni söyleyecekleri varsa onlara o zaman söz verelim.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız eğer işaret ederlerse ben buradaki sıraya göre söz vereceğim. Ramazan Bey ilk yakınlardan galiba. Siz biraz geç kalmışsınız Ayşe Hanım.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Hakkımı gasbettiniz.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Ben hakkımı hocama veriyorum.

BAŞKAN – Ama inanın buradaki sıraya göre...

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Ayşe Hanım'a veriyorum ben hakkımı o zaman.

BAŞKAN – Verdi bak, görüyorsunuz centilmen arkadaşlarımızı.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Şimdi, maalesef gene çok aceleyle gelmiş bir çalışma yapmak mecburiyetindeyiz, çoğu zaman olduğu gibi, hatta her zaman olduğu gibi.

Şimdi, Avrupa Birliği Bakanlığının yapmış olduğu uyarıları ama sadece bugünlere değil, burada yazılı olarak da bildirmiş olduğu uyarıları önemsiyorum. Bunların bu çalışma çerçevesinde de karşılanmadan bu işin biteceğini düşünüyorum, orada da bir endişem var.

Şimdi, burada pek çok şey var. Biraz önce konu geldiği için onu söyleyeyim önce, bunu aynen Bakanlığın şeyinden söylüyorum, direktifin öngördüğü biçimde:

“Madde 3- 3) Genel Hizmet Yükümlülüğü (public service obligation): Erişimi zor, uzak bölgelerdeki tüketicilerin korunması, zayıf, kırılgan (vulnerable) tüketicilerin haklarının düzenlenmesi.

Madde 3- 7) Tüketicilerin ne şekilde bilgilendirileceği.

Madde 3- 6) Düzenleyici kurumların amaçlarının arasında tüketicilerin korunmasına yönelik olarak yer verilmesi gereken unsurlar.

Ek 1’de ayrıntılı bir biçimde düzenlenen tüketicinin korunmasına ilişkin tedbirler tasarıda yer almamaktadır.”

Şimdi, tüketici açısından yetersizlikleri olan bir tasarı, bunu bir kere belirtmek istiyorum. Bu Bakanlığın en azından hazırlamış olduğu şeyle burada kavramlar düzeyinde birtakım eleştiriler var, bunlar kolayca düzeltilbilir diye düşünüyorum. Bir kere bu anlamda bakanlıklar arası ortak çalışma yapılmasının yararlı olacağını düşünüyorum. Tüketici lehine biraz daha yer verilebilecek bir tasarı.

Tüketicinin dışında çevreyle ilgili benim kaygıları var. Şimdi, elektrik üretimi yapacak şirketlere 2018’e kadar süre tanınıyor yani beş yıl boyunca bu şirketler çevre açısından geriye dönüşü olmayacak biçimde tahribat yaptığı zaman nasıl bunun altından kalkılacak? Ayrıca, doğal afet, sel, deprem gibi acil durumlar için herhangi bir düzenleme, tedbir var mı? Ben göremedim, onun da üstünde durmak istiyorum.

Şimdi, bu Avrupa Birliği, bugünkü sistemlerin gelecek yıllardaki enerji talebini karşılayamayacağını düşünerek yenilenebilir enerji kaynaklarının temel alındığı “akıllı şebeke teknolojisi” gibi bir şey öne sürüyor biliyoruz ki. Bu kanun tasarısı ile bu tarz bir sistemi öngörmüyor. Şimdi, neden bunun dışında kaldık, bir bilgi rica edeceğim.

Bir de metinde de “kojenerasyon” olarak geçen, elektriğin üretimi esnasında çıkan ısınnın da kullanımı ve satışıyla ilgili olarak, CHP olarak görünüyor, “combined heat and power” diye adlandırılan, enerji verimliliği sağlayan bir sistem var. Bu sistem 2004 direktifiyle sanıyorum gelmiş, 2007’den beri uygulanıyor yanlış bilmiyorsam. Şimdi, bizde bununla ilgili bir yaklaşımda bulunulmuyor gördüğüm kadarıyla, bunun da bir değerlendirilmesini rica edeceğim.

Ücretlendirme konusunda da bir şey söylemek istiyorum. Şimdi, fiyatlandırma üretilecek enerjinin kaynağına göre değişkenlik gösterecek. Şimdi, kanun tasarısında baktığımız zaman, ücretlendirme politikasının nasıl gelişeceğini ben tam olarak anlayamıyorum çünkü üretim maliyetleri farklı şirketlerin. Ortalama bir fiyat belirlenecek, o zaman... Güneş enerjisi gibi, başlangıçta üretim maliyeti çok yüksek olan sistemlerin kullanımı bu şekilde caydırılmış olacak. Bu fiyat eşitleme politikasını bir kere daha bir değerlendirmenizi rica edeceğim çünkü bu, özellikle güneş ve rüzgâr enerjisine önem atfedilmesi gerektiğini düşünürken, bu kanun çerçevesinde böyle bir destek görmedim. Bir de üstelik TEİAŞ'a pay aktarılıyor destekleneceği yerde bu güneş ve rüzgâr sistemlerinden. Şimdi, burada bir kere dünyanın, Avrupa Birliği direktiflerinin, çevre politikalarının hepsine aykırı bir tablo görüyorum ben. Bir açıklama da bununla ilgili olarak rica edeceğim.

Bir de "Uygulamada yaşanabilecek aksaklıklar özel hukuk kurallarıyla çözülür." deniliyor. Şimdi, burada kesinti, yüksek voltaj, uzun süreli elektrik arzının kısılması sağlanamaması gibi aksaklıklar çıktığı zaman; şimdi, burada beşeri sorunlar, ekonomik sorunlar, güvenlikle ilgili sorunlar karşısında sorumlu olan kimdir? Yani bu "özel hukuk" dendiği zaman bu böyle bir, topu taca atma gibi bir şey oluyor. Bunda daha net bir, sorumluluğun kim tarafından sahiplenileceğini görmek gerekiyor.

Arkadaşlarımızın söylediği pek çok şeye katılıyorum, onlara girmek istemiyorum çok uzamasın diye.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum, sağ olasınız.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Ben Ayşe Hanım'a bir şey sorabilir miyim, affınıza sığınıyorum?

Ayşe Hanım, bir gecikmeden bahsettiniz ya, nasıl olmalıydı?

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Bu kanunu siz okudunuz mu baştan sona?

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Yok, okumadım.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Okunması son derece zor bir kanun, üzerinde çok ciddi çalışılması gereken bir kanun. Öyle, bir bakışta hemen değerlendirme yapılacak bir konu değil. Alan, uzmanlık alanı isteyen bir konudur, herhangi bir hukuka ait, basit bir tasarı değildir. Ayrıca da yazım dili son derece zor ve burada 25 Aralık olarak tarihi veriliyor. Şimdi, siz kanunu eğer okursanız o zaman göreceksiniz ki bu birkaç gün içinde hâllolabilecek kolay bir şey değil, onu...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Daha önce mi gelmeliydi?

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Daha önce gelmeliydi çünkü bakanlık görüşleri de bize daha önce gelirse STK'lardan da biz bir iletişim sağlayıp görüş alırsak, o zaman daha sağlıklı bir değerlendirme yapabiliyoruz. Böyle, herkes bir şey söylüyor, sonunda olduğu gibi kabul edildi, edilmedi, gidiyor kanun. Yani buna biz sahip olamıyoruz bu kadar kısa sürede.

BAŞKAN – Efendim, bu sitenizde haklısınız. Ben yalnız Komisyon olarak şöyle bir güçlüğümü size söylemek zorundayım: Şimdi, bu bize tali komisyon olarak geliyor biliyorsunuz, bunun ana komisyonu Enerji Komisyonu ve "Bunda bir acele var." diyorlar. Eğer biz böyle, hemen toplanıp görüşmezsek o zaman ana komisyon bizim görüşümüzü beklemeden toplanıyor ve raporunu yazıyor. O bakımdan, ben de acele ediyorum ki hiç değilse bu kadar bile olsa, az bile olsa süremiz, biz ana komisyona bir rapor gönderebilelim. Benim zorluğum burada efendim.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Ben sizi çok iyi anlıyorum yalnız bu mesela, elektrikle ilgili konu Türkiye'de yaşayan milyonlarca kişinin her birini tek tek yedi gün, yirmi dört saat ilgilendiren bir konu.

BAŞKAN – Efendim, ben sitenizde haklısınız dedim zaten.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Biliyorum ama bunun bu şekilde aceleyle getirip, bizim sadece yapmış olalım diye bir rapor vermemiz yerine bir şey yapalım, gidip konuşalım o zaman, bilmiyorum, bir çare bulalım, böyle olmaz ki.

BAŞKAN – Bundan sonrası için konuşalım, haklısınız, bunu söylüyorum da her zaman zaten.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Evet, hep aynı sorunla karşı karşıyayız.

BAŞKAN – Fakat benim şu Komisyon olarak, Komisyon Başkanı olarak güçlüğüm; eğer ben sizi bu hafta toplamasaydım biz bu konuyu hiç görüşmemiş olacaktık.

AYŞE ESER DANIŞOĞLU (İstanbul) – Protesto edelim Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, biz sonuç almaya çalışıyoruz.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Sayın Başkan, şöyle bir süreç olabilir mi: Geldikten sonra, işte, buradan gidiyor ya, Enerji Komisyonunda görüşürken de konuyla detaylı ilgilenen ve bilgisi olan arkadaşlar o komisyonda da süreci takip edip katkıda bulunma şansımız olabilir, değil mi?

BAŞKAN – Evet, tamam efendim, çok teşekkür ediyorum.

Ben şimdi buradaki söz sırasına riayet ederek yürüyeceğim.

Yıldırım Bey’in hakkını gasbetmiştik, önce ona veriyorum.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) –Esağfurullah.

BAŞKAN – Haluk Ağabey, izninizle.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) – Tabii tabii.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum. Öncelikle bu yasa tasarısında emeği geçen tüm arkadaşlarımıza, bürokratlarımıza ve emeği geçecek olan tüm Komisyon üyelerimize teşekkür ediyorum şimdiden, peşinen.

Tabii ki burada Avrupa Birliği Uyum Komisyonu açısından, bu yasa tasarısıyla ilgili herhangi bir sorun söz konusu değil. O bakımdan, tabii ki biz bunun olumlu manada geçişini birazdan sağlayacağız fakat sadece bir Komisyon üyesi sıfatıyla, ileriye dönük olarak, bu tip çalışmalarda dikkate alınması adına benim sadece sistematik bir mütalaam olacak Başkanım, iki dakikanızı rica edeceğim.

Değerli bürokrat kardeşlerime seslenmek istiyorum bu yasa tasarısı üzerinde çalışan: Şimdi arkadaşlar, burada ikinci bölüm, “Elektrik piyasası faaliyetleri ve lisanslar” diyor. Şimdi, sayfa 4’te, madde 5’te lisans tanımı var fakat ben yasanın tamamını okuduktan sonra ancak 4 farklı lisans olduğunu öğrenebildim. Hâlbuki bir insanın yasanın tamamını okumak zorunda kalmadan 4 farklı lisans olduğunu öğrenebilmesi lazım. Bir tanesi üretim lisansı, iletim lisansı, dağıtım lisansı; bir tanesi de tedarik lisansı fakat bu lisans tanımlamada gelmeli. Bu birinci teknik itirazım, yoksa içerikte bir problem yok fakat içerik düzeninde bir problem var.

İkincisi şu arkadaşlar: Yine, madde 4’te faaliyetleri saymışsınız, 8 tane faaliyet sayılıyor burada ama bu 8 faaliyeti aslında gerçekte toplam 5 faaliyette toplamışsınız çünkü bu 8 faaliyetin 4 tanesi tek bir lisansla yapılıyor. Öbür, geri kalan 4 faaliyet için ayrı lisanslar tanzim ediliyor. O zaman, burada yaptığımız sistematik yanlışlık şu: Biz burada faaliyetleri lisanslara bağlamıyoruz, dikkat. Lisanslara faaliyetleri bağlıyoruz yani faaliyetlere lisans bağlamıyoruz. Aslanan, madem ki bu yasa tasarısında, sizin bu bölümde öngördüğünüz lisanslardır; o zaman yapılacak iş şuydu: Lisansları tanımlayacaktık, her bir lisans altındaki faaliyetleri esas alacaktık. O zaman hangi faaliyetler hangi lisanslara bağlanmış, kendiliğinden ortaya çıkacaktı, sayfa sayımız düşecekti. Bakın, bu 25 sayfadan müteşekkil 31 maddelik bir yasa tasarısı. Bunu rahatlıkla 25 maddeyle ve 20 sayfayla özetleyebilmemiz mümkündür.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Efendim, teşekkür ediyorum.

Nazmi Bey, buyurun.

NAZMÎ GÜR (Van) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de sitem edeceğim biraz ama size değil sitemim, Komisyonumuza da değil.

BAŞKAN – Bana da edebilirsin yani hakkındır.

NAZMÎ GÜR (Van) – Tutanaklara “sitem edeyim” diye Başkanım, geçsin öyle.

Gerçekten, Ayşe Hanım’a katılıyorum, son derece hayati bir yasa fakat karşımızda dersini iyi çalışmamış bürokratlar var, bilgi sahibi olmadan fikir sahibi olan bizler varız yani dolayısıyla, bizim bu yasaya ilişkin Komisyondaki çalışmamız ne kadar faydalı olur, yasanın tamamına ilişkin ne kadar etkili olur, onu bilemiyorum doğrusu çünkü tali bir komisyon olarak biz ancak fikirlerimizi haricen söyleyebiliriz fakat burada çok önemli bir şey var. Avrupa Birliği Bakanlığı gerçekten önemli bir çalışma yapmış, iyi bir inceleme yapmış hem yasanın sistematığına ilişkin hem içeriğine ilişkin hem de Avrupa Birliğinin enerjiye ilişkin direktiflerine uyum açısından. Önerileri de son derece önemlidir. Benim naçizane önerim, Avrupa Birliği Bakanlığımızın yaptığı değerlendirmeler ışığında, bizim raporumuzu ilgili komisyona, ana komisyona iletmemizdir çünkü son derece önemlidir ki gelecekte ikili işler yapmayalım yani bir kez daha enerji politikalarımızı ya da enerji mevzuatımızı AB uyumuna uygun hâle getirmek için yeniden elden geçirmeyelim, birincisi bu. Naçizane önerim, bu Avrupa Birliği Uyum Komisyonunun uyum açısından önerilerini dikkate alarak ana komisyona bilgi sunmamızdır.

İkinci önemli konu ve söyleyeceğimiz şey, dikkate almamız gereken şey, enerji üretimi, üretimin kaynağı ve çevreyle, ekolojiyle olan ilişkisidir çünkü Sayın Bakan da biraz önce açıkladı, 12-13 milyar dolarlık yeni bir dış yatırımla ülke kömür kaynaklarının büyük bir kısmını termik santraller eliyle enerjiye dönüştürülmesinden söz etti, basına da yansıdı. 2018’e kadar bazı uluslararası yatırımcıları, bazı yerli yatırımcıları, özellikle termik santraller konusunda çevrede geri dönülmez, belki de ürettiği enerjinin çok daha büyük bir kaynağını, miktarını harcayarak çevresel etkilerini giderebileceğimiz bir soruna bizim dikkat çekmemiz gerekiyor.

Çevre son derece önemlidir. Özellikle, Afşin Elbistan bölgesinde, şimdi de Şırnak bölgesindeki kömür kaynaklarının enerjiye dönüştürülmesi konusunda, termik santrallerin kurulması için, yabancı sermayenin de gelişini teşvike yönelik bu tutum yani 2018'e kadar bir süre tanınması son derece sakıncalıdır çünkü hem çevresel açıdan geri dönülmez yaralar açacak hem de bu şirketlere hiç hak etmedikleri bir iltimas tanımış olacağız.

Üçüncü önemli konu bence, tüketicidir burada, tüketicinin korunmasıdır. Yine burada Avrupa Birliği Bakanlığının önerileri, Avrupa Birliği direktifleri ve bizim hâlihazırda yürürlükte olan Tüketici Kanunu'nun da bu bağlamda dikkate alınması ve nihayetinde milyonlara varan -Sayın Bakan söyledi, 32 milyon kullanıcısı var bu elektrik enerjisinin evsel anlamda- tüketiciyi dikkate almak gerekiyor.

Dördüncü bir konu da bizim Avrupa Birliği uyumumuzla ilgilidir. Eğer bu uyarıları dikkate alırsak hiç olmazsa enerji başlığında ya da enerji faslında var olan eksikleri de gidermiş oluruz ve politik açıdan da Avrupa Birliğine enerji piyasası ya da enerji politikaları açısından bir adım yaklaşmış oluruz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Efendim, hemen bir küçük ilave yapayım. İlerleme Raporu'nda bu bizim görüştüğümüz Piyasa Kanunu ile ilgili olarak hep müspet ifadeler var sadece düzenlemeyle ilgili... Ki o, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunu ilgilendiriyor. Onu da ayrı bir kanun olarak ele alacağız, dolayısıyla böyle bir durum var.

Söz, Cem Bey'de.

CEM ZORLU (Konya) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sunum gerçekleştiren arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Benim merak ettiğim bir konu var: 2015 yılında serbest tüketici yani evlerde de artık insanlar seçenek bulacaklar satın alma noktasında. Ben, Konya ölçeğinden hareketle bir noktanın açıklığa kavuşturulmasını istiyorum. Mesela, Konya'da "MEDAŞ" diye bir şirket var. Buna herhâlde siz "dağıtımçı şirket" diyorsunuz. Şimdi, 2015'te karşımıza MEDAŞ'ın yanı sıra yeni pazarlama şirketler grubu oluşacak da vatandaş buradan mı seçecek, yoksa yeni dağıtım şirketleri mi oluşacak? Bunun cevabını verirsiniz sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz efendim.

Afif Bey, buyurun efendim.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben de arkadaşlarıma yapmış oldukları bu çalışmadan dolayı teşekkür ediyorum. Doğrusu, Ayşe Hanım'ın, diğer arkadaşlarımin da kaygılarına katılıyorum.

Çok kapsamlı bir kanun, çok teknik detay isteyen ve başka işte mevcut kanunlarla irtibatı olan, hâlen yönetmelikle de düzenlenmiş olup da burada vazedilmeyen ve fakat yönetmeliklerde yer bulan birçok hususa da dolaylı ve dolaysız belki atfetme imkânı da olmamış, olamamış olan bir kanun. Kanunun yani karakteri gereği böyle olması gerekiyor. Bunu doğrusu tam olarak hazmedebilmek öyle üç beş gün, bir hafta, on günlük bir olay da değil; tek tek maddelerin üzerinden geçilmesi gerekir, Bakanlığın bunu bize izzah etmesi gerekir eğer iyice hazmetmeyi arzu edersek.

Ancak, buradaki bizim rahatlığımız, Avrupa Birliği müktesebatıyla uyumu var mı, yok mu? Bunu daha çok incelemesi gerekiyor komisyonumuzun. Ancak, Avrupa Birliği Bakanlığı olsun, Avrupa Birliği Delegasyonu olsun, doğrusu, her ne kadar Nazmi Bey "Avrupa Birliği Bakanlığı çok detaylı bir çalışma yapmış." diyorsa da -ki doğrudur- ancak bunu incelediğimiz zaman "Esasen burada gözden geçirilmeli, yapılmalı, edilmeli, konmalı." dedikleri birçok hususun esasen kanunda bir şekilde yer almış olduğunu veya bir başka, bu enerji sektöründe elektrik piyasasıyla ilgili mevzuatta yer almış olduğunu da görüyoruz ama geneli itibarıyla baktığımız zaman, büyük bir uyumsuzluk olmadığını, belki de hiçbir uyumsuzluğun ciddi bir şekilde olmadığını, belki açıklamaya muhtaç bazı hususların olduğunu görüyoruz.

Avrupa Birliği Delegasyonundan ben daha yapıcı hususlar bekliyordum doğrusu. Belki de Avrupa Birliği Delegasyonu hiç yorum yapmamış olsaydı daha doğru olurdu. Gelip burada Avrupa Birliği Delegasyonu "Efendim, kusura bakmayın, Türkiye'deki enerji sektöründeki bu kadar büyük gelişmeye rağmen, Avrupa Birliği Türkiye'ye Avrupa enerji arzı açısından muhtaç olduğu hâlde, biz hiçbir sebep yokken bizi esir alan küçük bir ülke nedeniyle enerji faslını açtıramıyoruz. Onun için, yorum da yapma hakkımız yoktur." demiş olsalardı herhâlde daha mantıklı, daha uygun olurdu. Biz de daha büyük bir saygıyla karşıladık.

Ancak, bu kanunun yapımı aşamasında da, bunu hazırlarken de eminim ki Bakanlığımızın Avrupa Birliği Dairesi -burada var- hem Avrupa Birliği Bakanlığıyla hem Avrupa Birliği Delegasyonu ile temas hâlinde olmuşlardır, orada detayları karşılıklı görüşmüşlerdir. Eğer yapılmamışsa bunu bir nakisa olarak görüyorum Enerji Bakanlığı açısından.

Öte yandan, tabii, şeye baktığımız zaman, yerli ve yenilenebilir kaynaklarla ilgili, oralardan yapılan üretimin satın alınmasıyla ilgili dağıtım şirketlerine burada yer verilmeli miydi veya bir başka mevzuatta var, Yenilenebilir Enerji Kanunu mevzuatında var ama burada da bir referans olması gerekir miydi, daha çok rahattatır mıydı özellikle bu kanuna göre hareket eden tedarikçileri? Bu husus bence önemli.

Verimliliğe bu kanunda önemli bir referans olmasının şart olduğuna inanıyorum, her ne kadar Enerji Verimliliği Kanunumuz varsa da. Çünkü, sonuç itibarıyla, bu kanun bir çerçeve kanundur, ta 2001 yılında 4628 olarak çıkmış ve o günkü şartlarda -gerçekten biraz önce Avrupa Delegasyonu da söyledi- Avrupa'daki mevzuata nazaran daha da liberal bir içeriği olan kanunun zaman içinde çok fazla değişiklik olması nedeniyle -hani bizim Anayasa'mızda çok değişiklik oldu, bir şekilde artık işin içinden çıkılmaz hâle dönüştü ya- bunu da yeni baştan A'dan Z'ye bir vazedelim şeklindeki bir yaklaşımla ve gerçekten günün icaplarına, şartlarına, gereklerine, ihtiyaçlarına cevap verebilecek bir hâle getirilmiş olarak önümüze getirilmişti ama verimliliğin burada bir şekilde yer almasını da ben şahsen zaruri görüyorum. Belki bununla ilgili arkadaşlarımız şey ederler.

Başkanın da dediği gibi, EPDK'yla ilgili özel bir kanun olacak ama eğer düzenlemede EPDK'ya ve düzenlemeye yeteri kadar -ki kurum var burada, kurumun tanımı var- bir atıf yok ise belki tekrar oraya da bir bakmakta fayda olabilir diye düşünüyorum.

Şeyle ilgili olarak şimdi arkadaşlarımızdan bir tanesi dedi ki: "Efendim, Avrupa Birliğinin direktifine tersti çünkü işte orada ulusal tarifieden öte bölgesel tarife söz konusu." Yani, bu doğrudur, gelişmiş bir piyasada ve tüketicinin alım gücünün olabildiği bir piyasada, kayıp kaçakların normal düzeye düşmüş olduğu bir piyasada doğrusu bölgesel tarifenin gündeme gelmesi mümkün olabilir. Bizim de zaten 2012'nin sonuna kadar bölgesel tarifeye geçeceğimize dair husus var idi daha önceki düzenlemede ancak bunu bugün ortadan kaldırıyoruz çünkü böyle bir şey söz konusu olduğu zaman, ülkenin belli bazı illerinde, bölgelerinde çok ciddi şekilde bir sıkıntıyla vatandaşlarımızın karşılaşacağını biliyoruz. Çünkü, burada esas olan nihayetinde tüketicinin korunması, tüketici esastır. Tabii ki tüketici gerekli şartları yerine getirecek, herkes tükettiği metanın bedelini ödeyecek ama piyasa henüz o noktaya liberalizasyon açısından da gelmemiş olduğu için belki onun bu şekilde ulusal tarife olarak devamında fayda var; zaten arkadaşlarımız da bunu bu şekilde öngörmüşler.

Nazmi Bey'in bu 2018'le ilgili çevre... Belki arkadaşlarımız da cevap verecek ama sadece not almış olduğum için tekrar baktım ben kanundaki ilgili maddeye. Yeni bir santrale, yeni bir üretim tesisine lisans verildiği zaman mutlaka çevre şartlarına -bu uzun yıllardır, 2001'den bu yana böyledir- uyum zarureti var. Burada vazedilen, devletin elinde şu anda çeşitli kömür ve diğer tür santraller var, işte doğal gaz vesaire. Bunların çevreyle uyumlu olmadığını hepimiz biliyoruz; işte kükürt arıtma tesisi yok, azot arıtma tesisi yok, yeteri kadar filtrasyonu yok vesaire. E, bunlara kamu da maalesef yatırım yapmıyor. Yani, özelleşse dahi 2018'e kadar bir imkân veriyor ki bu süreç içinde ya kamuda kalacaksa kamu yapsın ya özelleşecekse özel sektör bunu yapsın. O açıdan oradaki 2018'i makul bir tarih olarak ben şahsen görüyorum.

Dolayısıyla, kanunun tamamı üzerinde daha fazla da zamanınızı almak istemiyorum Sayın Başkanım, çok notlarım var ama kanunun geneli bir ihtiyacı karşılayabilecek bir durumda, bir şekilde hazırlanmıştır. Ancak, Genel Kurula ininceye kadar görebildiğimiz sıkıntılar var ise onları da orada her zaman ikmal edebilme imkânımız vardır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Tabii, uzun süredir enerji işleriyle uğraştığı için Afif Bey, bu konuda biraz üstat makamında diyelim.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Estağfurullah.

BAŞKAN – Haluk Bey, buyurun efendim.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, aslında, bizim bu çalışmamızla ilgili genel bir öneride ben bu toplantıdan sonra bulunmayı düşünmüştüm bu toplantının akışını aksatmamak için ama konu biraz açıldığı için çok kısa olarak değineceğim, önerimi de söyleyeceğim.

Şimdi, bizim burada yapmamız gereken şey, tabii, hepimizin bildiği gibi, Avrupa Birliği müktesebatına uyumluluk ve bu müktesebat bizim karşımıza asgari bir direktif olarak çıkıyor ama birçok durumda birden fazla direktif ve bazen de direktiflerin de dışına çıkmak gerekecek çünkü Avrupa Birliği müktesebatının önemli bir parçası olan uluslararası anlaşmalar da olabiliyor mesela önemli bir

parçasını oluşturan. Bununla ilgili benim söylemek istediğim birkaç bir şey ama onlara burada girmeyeceğim çünkü Sayın Başkanın ifade ettiği gibi şu tasarıyla ilgili olarak belirli bir gün içinde bizim esas komisyona bildirmemiz gerekiyor. Bunu bitirelim biz fakat Ayşe Hanım'ın söylediklerine ben tamamen katılıyorum, dedi ki: "Bugüne kadar hep veya sık sık böyle oldu." ama şunu ilave edeyim ben: Bundan sonra da böyle olma ihtimali kuvvetli. Onun için, benim önerim şu: Bundan sonra olabildiğince böyle olmaması için -ki yapabileceğimiz çok şey var- kendi aramızda genel düzeyde bir konuşalım. Benim orada söylemek istediğim şeyler olacak neler yapabileceğimizle ilgili arkadaşlarımızın da katılacağı. Bu konuda bir toplantı yapsak iyi olur diye düşünüyorum. Benim önerim bu.

BAŞKAN – Hayhay efendim, tabi.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) - Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum.

Mahmut Bey, buyurun efendim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Kusura bakmayın, ben komisyonunuzun üyesi değilim ama sık sık da söz aldım.

BAŞKAN – Her zaman...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Öbür dilerim, eğer rahatsızlık veriyor isem.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Estağfurullah.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Şimdi, Avrupa Birliği Delegasyonu söz aldı. Farklı seslere, eleştirilere alışmamız gerekiyor. Eğer eleştirilerden rahatsızlık duyuyorsak bence bu demokrasi kültürümüzün az geliştiğinin bir göstergesi.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Yanlış anlaşılma olmasın.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Burada tabii herkes kendi özgür iradesini söylemek zorunda. Bu toplantının ve komisyonun amacı o şekildedir diye düşünüyorum. Yani, siyasal iktidarı memnun edecek açıklamaları kimse beklemesin, herkes almış olduğu eğitimin gereği neyse onu söyleyecek bir sefer, bunun bilinmesini istihdam ediyorum.

İki, şimdi, tabii -Sayın Bakan buradayken o kafamdaki çekincelerimi tekrardan kaçınmak için- bir sefer, tasarıda bu "Özel hukuk hükümlerine tabidir." ibaresi büyük bir handikaptır. Nasıl handikaptır? Takdir edersiniz, özel hukukta temel amaç, temel felsefe kâr amacıdır; "Müşteri varsa hizmeti götürürüm, müşteri yoksa hizmeti götürmem." anlayışına tabidir.

Aynı şekilde, şu anda, hemen somut bir örnek... Sayın Milletvekilim de kendi üzerine alınmasın ne olur yani bu örnekleri verirken birileri açısından söylemiyorum ben. Mesela, Şanlıurfa'nın bir köyünde vatandaş telefon müracaatı yapıyor, PTT, telefon idaresi diyor ki: "Ben yeteri kadar başvuru olmadığı için kâr edemiyorum, ben size bunu getiremiyorum." Şimdi, bu örnek somut bir örnek, elimde olduğu için, hemen aklıma geldiği için bunu veriyorum, belgeyle çünkü. Bu örnek aynı zamanda ileride "son tedarikçi" dediğimiz kavram açısından da bu tehlikeyi gündeme getirecek. Benim bir avukat olarak, uygulamadan gelen bir avukat olarak bana gelen bu tür davalara mahkeme kararıyla ancak elektrik bağladığım alanlar oldu çünkü burada olayı...

Kamu hizmeti, bir kamu hukuku dalıdır. Bu tasarıyla biz, kamu hukuku alanından çıkarıp özel hukuk alanına getiriyoruz. Özel hukuk alanına getirdiğimiz andan itibaren tamamen bazı yerlerde elektrikli olan mahalleler belki olabilecek veya köyler olabilecek, bazı yerlerde olamayacak. Yani, biz, kamu hizmetine ticari kâr amacıyla, iktisadi kâr gütmeye amacıyla bakamayız yani burada tasarıda görebildiğimiz kadarıyla temel felsefe, iktisadi kâr gütmeye amacına yönelik kamu hizmeti alanından çıkarılıp özel hukuk alanına getiriliyor ki bu aslında nerede düzenlenmiş? İdare hukuku alanında düzenlenir; idare hukuku kamu hukuku alanına giriyor ve bu bir kamu hizmetidir. Yani, kamu hizmetini tamamen paraya dönüştürmek, evet, eski klasik kamu hizmeti anlayışına aykırı. Modern kamu hizmeti anlayışı da bu sefer şöyle getiriyor: Ben ifrada da varmayayım. Ancak, bu hizmeti karşılayabilecek meccanilik ilkesi yani kâr gütmeksizin onu amorti edebilecek bir bedel takdir edilebilir ama tamamen iktisadi kâr amacı da gütmeyelim. Tasarıda görebildiğimiz kadarıyla bu meccanilik ilkesi de aşılmış durumda, tamamen kâr gütmeye amacı. Tabii, Avrupa Birliği direktif ederken... Biz Türkiye'de yaşıyoruz arkadaşlar, Türkiye'de gerçekten çöplerden ekmek toplayan insanlar var ve bunu göz önünde bulundurarak eğer evet sürdürülebilir enerji... Ya arkadaşlar, yani örnek -hemen şu anda yaşadığımız ortam olduğu için Sayın Ayşe Hocamla da hemen paylaştık- "Keşke şu perdeleri açsaydık, şu ışıkları söndürseydik." dedim. Yine aynı ortam yani enerjiyi biz o kadar hoyratça ülkede kullanıyoruz ki bu tasarruf edilebilir ve bu kadar da doğamızı da çevremizi de tahrip etmemiş oluruz.

Gelelim hemen HES'lerle ilgili olarak... Mutlaka çevrenizde, seçim bölgelerinizde bulunan köylerimizde, ilçelerimizde bu HES'lerin kurulduğu alanlar vardır. Değerli arkadaşlar, kırk dokuz yıllığına veriliyor ki o çevrede vatandaşın hayvanını o sulak alana götürmesini firmalar engelliyor. Yani, bir nevi "Köyden şehre göç edin." deniliyor. E, şimdi, o zaman Avrupa Birliğinin direktiflerine

bakıyorsunuz, tarımla ilgili direktiflerine de bakın, orada diyor ki: “Kardeşim, mümkünse köylü özendirilmeli, imkânlar kolaylaştırılmalı.” E, geliyoruz burada bakıyoruz, e, mümkünse o köy alanını yaşanmaz hâle sokmuş oluyoruz HES’lerle alakalı olarak.

Yani, benim tabii, tüm sayın konuşmacıların görüşlerine katıldıklarım olur, katılmadıklarım da olur ama bir: Bence, Elektrik Mühendisleri Odasının bir görüşünü almakta yarar var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Efendim, davet ettik, gelmediler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Bilemiyorum.

BAŞKAN – Davet ettik, gelmediler.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Yani, ben bilemem, içimdekileri söyleyeyim.

BAŞKAN – Ben davet ettim.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – İki: Ben aynı zamanda Türkiye Tüketici Birliklerinin bir üyesiydim geçmişte, hatta Yönetim Kurulu Üyesiydim. Tabii, milletvekili olduktan sonra o görevi bırakmak zorunda kaldım. Tüketici Birliklerinin de en azından bu konuda çağırılması lazımdı.

Sayın Başkan, Tüzük’le ilgili hemen bir süre konulmuş. Kanun yapma tekniğinde “Süre içerisinde kanun yapın.”, olmaz bu. Kanunu halı öreri gibi yapmak lazım, halıyı nasıl örüyorsa öyle işlemek lazım. Yani, bunu takvime bağlı olarak yapmak... Bu konuda tabii tüm komisyon üyeleri hakikaten hemfikirler, ben hepsine de teşekkür ederim. Yani, burada süreyle ilgili kimse aykırı bir şey söylemedi, herkes olumlu ama Tüzük’te, takdir edersiniz, alt komisyonun kendisine verilen işlerle ilgili hemen alımla bir süre, yanılmıyorsa on günlük bir süremiz var. E, bugün geldi, en azından arkadaşlar ve bizler de üstümüze düşen ne katkı varsa vermeye çalışırız.

Beni sabırla dinlediğiniz için ben teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

Yalnız bir de bir talebim vardı. O talebimi de karşılayıp bana belgelerin de birer fotokopisini burada takdim edebilirsiniz de mutlu olurum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. Efendim, buna gayret edeceğiz.

Efendim, ben bir hususu daha açıklayayım: Biz, bu kanunla ilgili olabilecek üretici, tüketici tüm dernekleri çağırdık. Elektrik Mühendisleri Odası da bunların içerisinde ama gelen olmadı. Bunu ben yani sadece sizin bilgilerinize sunuyorum.

Afif Bey, tekrar söz istiyorsunuz galiba.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Evet, kısa bir açıklama...

Değerli Vekilim Mahmut Bey’in girişinde söylediği “Eleştirilere açık olmalıyız...” Biz eleştiriye açık olmadığımızı hiç... Yani böyle bir kanıt mı var elinizde bilmiyorum.

Avrupa Birliği... Hasan Bey de kusura bakmasın, ben Hasan Bey’in şahsıyla ilgili değil hiçbir şekilde...

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Söz alacağım Afif Bey.

AFİF DEMİRKIRAN (Siirt) – Hayır, söz alırsınız almazsınız o başka bir konu; benim söylediğim şu: Bir hafta önce yazılı olarak size intikal etmişse ulaşmamış olabilir, doğrudur. Dolayısıyla, siz eğer burada gelip “Şu olmamış, bu olmuş” vesaire filan yorum yaparsanız bize yol da göstermeniz lazım çünkü Avrupa Birliği Delegasyonu, bizim bu kanunun direktifine uydurmaya çalıştığımız bir kurum. Dolayısıyla, bir delegasyondan beklentimiz o ama siz desenez ki: “Ben efendim incelemedim ama böyle ters olduğunu düşünüyorum.” E, düşündüğünüz şeyi de söyleyeceksiniz ki biz burada raporımızı hazırlayabilelim. Biz bunu söylemeye çalışıyoruz ve tekrar ediyorum, bak, ben Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanıyım, her platformda dile getiriyorum, burada tekrar söyleyeceğim: Avrupa Birliğinin enerji faslını açmadan Türkiye’deki enerji sektörüyle ilgili söz söyleme hakkının olmadığını düşünüyorum.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN – Evet, ben teşekkür ediyorum.

Şimdi, efendim, önce Enerji Bakanlığımıza, sonra Avrupa Birliği Bakanlığımıza, sonra Delegasyondan gelen arkadaşlarımıza sırayla söz vereceğim.

Özellikle arkadaşlarımızın sorularını cevaplar mahiyette bir strateji oluşturursak sevinirim.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun Zafer Bey.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Sayın Başkanım, çok teşekkür ediyorum.

Öncelikle, izin verirsiniz -Zühal Hanım burada yok- Sayın Zühal Topcu Hanımefendi'nin sorularına veya eleştirilerine kısaca cevap vermek isterim. Denetimle ilgili maddeyle ilgili bir yorum yaptı, "Bağlayıcı olmadığını ancak ileride bağlayıcı olabileceğini" belirtti. Bu düzenlememiz tamamen Anayasa Mahkemesi kararları ışığında yapılmış bir düzenleme. Sadece raporun oluşumu ve birtakım tespitlere ilişkin, rapor hazırlanmasına ilişkin bir hizmet alımıdır. Yaptırımlar tamamen EPDK tarafından uygulanacaktır. Buradaki özel denetim şirketleri herhangi bir yaptırım uygulamayacaklardır, sadece raporun hazırlanmasını ve birtakım tespitlere ilişkin rapor hazırlanması hizmeti satın alınıyor.

Bu arada "Tarifeler ve tüketicilerin desteklenmesi, iletim ve dağıtımda yapılacak harç ve vergiden muafiyetle ilgili bu vergi mevzuatıyla uyumlu mudur?" diye... Burada Maliye Bakanlığı ile tam mutabakat sağlamış durumdayız. Zaten hâlihazırdaki kanunda da bu muafiyetler söz konusu.

Kamulaştırmayla ilgili, özellikle özelleştirmenin yapıldığı bir süreçte, özel sektör firmalarına bu kamulaştırılmanın veya ittifak haklarının bedelsiz olduğuna ilişkin bir tespitte bulundu. Bu tespit özel sektör kuruluşları için değil, tamamen kamu kuruluşları için bir tespit. Tasarının 19/8-b maddesinde bunun tamamen kamu kurumlarına yönelik olduğu açık; bir üstündeki bentte, 19/8-a'da özel hukuk hükümlerine tabii olanların bu bedellerini kendisinin ödemesine ilişkin ayrıca hüküm var, bunu belirtmek isterim.

Bu arada, Sayın Ayşe Eser Danışoğlu'nun genel hizmet yükümlülüğüyle ilgili zayıf ve kırılgan tüketicilerin haklarının korunmadığı... Burada aslında bizim "son kaynak tedarikçisi" dediğimiz husus tam da bununla ilintilidir. Birçok sayın vekilimizin bu konuda eleştirisini aldık. Hiçbir ticaret şirketi, perakende şirketi, herhangi bir kişiye, bir meskene elektrik vermediği durumda son kaynak tedarikçisinin -yani dağıtım şirketini özelleştirdiği sırada alan tedarikçinin- bunu verme zorunluluğunu getiriyor tam da bu kanun. Bunun haricindeki tüketici haklarıyla ilgili kısımlar zaten ikincil mevzuatın konusu. EPDK tarafından yürürlüğe konulmuş olan, şu anda da yürürlükte bulunan Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği' miiz incelendiğinde, son derece önemli, müşteri haklarının korunduğuna ilişkin zaten hâlihazırda bir ikincil mevzuatımızın olduğu, bunun bu kanun ışığında daha da güçlendirilerek yürürlüğe sokulabileceğini belirtmek isterim.

Çevre muafiyetiyle ilgili bir eleştirisi vardı Sayın Ayşe Eser Danışoğlu'nun, Nazmi Gür Sayın Vekilimin sorusuyla da ilintilendirerek cevap vereyim. Buradaki çevre muafiyeti, yeni kurulacak tesisler için söz konusu değil. Afşin-Elbistan'da veya Şırnak'ta kurulacak üretim tesisleri zaten mevcut çevre mevzuatına uyumlu olarak kurulmak zorundalar. Buradaki mevcut EÜAŞ'ın yani devletin elinde olan elektrik santralleri şu an özelleştirilme aşamasında ve bunların birçoğunun da çevre mevzuatıyla çok uyumlu olduğunu söylemeyiz. Dolayısıyla, bugünden yarına devrettiğimiz andan itibaren EÜAŞ'ın 2017 yılına kadar sahip olmuş olduğu bir muafiyet söz konusu, özelleştirdiği andan itibaren bu muafiyet kalkmış oluyor ve özelleştirdiği andan itibaren bizim arz güvenliğini tehlikeye düşürecek bir sıkıntı söz konusu. Dolayısıyla, buradaki zaten EÜAŞ'ın santrallerinde EÜAŞ'a verilmiş olan bir muafiyetin özelleştikten sonra da bir geçiş dönemi olarak zaman tanınması açısından bir muafiyettir, bunu belirtmek isterim.

Ücretlendirme politikasının nasıl belirleneceği... Tamamen şu anda zaten maliyet bazlı bir fiyatlandırma söz konusu enerjide. Bu kanunda bir ücretlendirmeye ilişkin düzenleme yok. YPK kararıyla yürürlüğe sokulan maliyet bazlı fiyatlandırma usul ve esasları var, ona göre...

Güneş ve rüzgâra yer verilmediği konusuna değinildi. Bizim YEK Kanunu' muz var, Sayın Vekilimin verimlilikle ilgili de önerileri de vardı. Verimlilik Kanunu' muz da ayrı. Esasen çerçeve kanundur. Bu üç kanunun bir arada olması gerektiğine şahsen ben de inanırım ve katılırım. Ancak, bu, baştan beri hep ayrı kanunlar olarak düzenlenmiş yani bugün yürürlükte olan ve 2011 yılında yürürlüğe giren bir YEK Kanunu'nun tekrar bu kanuna dercedilerek Meclis'in gündeminin çok yoğun bir şekilde işgal edileceğini ben düşünüyorum. Dolayısıyla, ayrı kanunlarda bunlar teşvik edildiği için bunun enerji piyasasında karşılandığını belirtmek isterim.

"Özel hukuk kurallarıyla çözülür." hükmüne ilişkin bir eleştirisi vardı. Sayın Mahmut Tanal Bey'in sorusuyla da ilişkilendirerek ben buna kısmen cevap vermek isterim. Buradaki piyasa yapısı gün geçtikçe özelleşen bir piyasa yapısı Sayın Başkanım, sayın milletvekillerim. Tamamen özel olan dağıtım şirketleri, özel olan üretim şirketleri, özel olan ticaret şirketleri, aktörler bu piyasada. Tamamen özel hukuk hükümlerine göre kurulmuş ve özel olan bu şirketlerin kamu hukukuna, idare hukukuna tabi kılınması yani hukuk mantığıyla da nasıl gelişir, bunu bilmiyorum. Sayın Vekilimiz hukukçu, mümkün müdür, onu da bilmiyorum ama tamamen özel sektör tüzel kişilerinin faaliyet gösterdiği bir alan ancak düzenlemeye tabi bir alan, bunlarla ilgili her türlü kısıt... Örneğin, "Tamamen kâr amacı söz konusu." denildi, böyle bir durum yok. İkincil mevzuat incelendiğinde, nerelere, hangi şartlarda elektrik götürmek zorunda

olduğuna ilişkin birçok yönetmeliğin, Müşteri Hizmetleri Yönetmeliği'nin, Lisans Yönetmeliği'nin yürürlükte olduğunu ve sadece kâr amacıyla faaliyet gösteren bir alanın olmadığını görebilecek durumdayız.

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Özür dilerim, tüzel ticaret şirketleri kâr etmek için kurulur. Başka niçin kurulur? Kamu kurumunda ücretsiz, bedelsiz hizmet verilir yani bir ticaret şirketi... Özür dilerim, Sayın Başkan. Yani, özel hukuk tüzel kişilik kâr etmek için...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Elbette ki kâr edecek Sayın Vekilim ancak...

MAHMUT TANAL (İstanbul) – Anladım yani bakın, asıl amacı kâr değil...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Efendim, özür dilerim, düzenlemeye tabi bir alandır. Bunların kâr marjlarını EPDK belirler ve o sınırlarının dışına çıkma şansı da yoktur, tamamen denetime tabi bir alandır ama özel sektörü kamu hukukuna tabi kılmak hukuk anlamında da çok mümkün değil diye düşünürüm.

HALUK ÖZDALGA (Ankara) - Özel hukuka atıfta bulunan madde kaçınıcı madde?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Efendim, zaten 2001'den beri piyasa bu şarttadır; bu kanun getirmiyor zaten. 2001'den beri bu piyasa özel hukuk hükümlerine göre işler ve EPDK'nın kuruluş gerekçesi de budur. EPDK tamamen regülatör ve hakem kuruluş konumundadır bu piyasada.

Sayın Nazmi Gür'ün bir sorusuna cevap vermiştim. AB Bakanlığının yaptığı değerlendirmeler ışığında ana komisyona rapor sunulması görüşüne ben de şahsen iştirak ediyorum, AB genel anlamda uyumlu bir görüş verdi.

Yine 2018'e kadar çevresel sorunlarla ilgili kısmına ben cevap vermiştim.

Sayın Cem Zorlu, 2015 serbest tüketici limitiyle ilgili, Konya'da MEDAŞ'ın olduğu ve 2015'te dağıtımçı olacak mı, yoksa sadece yeni ticaret şirketleri mi olacak... Dağıtım şirketleri şu an itibarıyla, zaten 2012 sonundan itibaren artık perakende kısmını, satış kısmını kendi bünyelerinde de ayırdılar. Dağıtım şirketi sadece dağıtımla ilgili altyapı hizmetlerini veriyor. Ticaret ve perakende elektrik sağlayan şirketler, şu anda çok çeşitli dağıtımçının kendi şirketi de olduğu gibi başka tüzel kişiler de bu alanda faaliyet gösterebiliyorlar ve tamamen dağıtım şirketinin dışındaki şirketler bu elektriği sağlayacaklar efendim.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Aynı şirket hem dağıtım lisanslarını hem de tedarik lisanslarını...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Hayır, farklı tüzel kişilikler altında.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Farklı.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Sayın Afif Demirkıran Beyefendi'nin sorudan ziyade temennileri ve şeyi vardı ancak AB Bakanlığının bir şekilde kanunda yer almış olduğunu... AB Bakanlığının ve delegasyonun belirttiği hususlara ilave olarak şunu söyleyeyim: Kalanlar da zaten ikincil mevzuatın konusu ve yönetmeliklerle, tebliğlerle, ikincil düzenlemelerle konulması gereken hususlar, bunu belirtmek isterim. Büyük oranda uyumlu olduğunu gerçekten bir kez daha belirtmek isterim.

Yerli yenilenebilir kaynaklar ve verimlilikle ilgili hususa kesinlikle katılıyorum ancak baştan beri oluşan bir durum var.

YILDIRIM M. RAMAZANOĞLU (Kahramanmaraş) – Ön lisans sadece üretim şirketleri için mi geçerli?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Evet, efendim.

Başka soru kalmadı sanıyorum, eğer eksik kaldıysa ben...

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Şeyi açar mısınız, şu, soru değil de tedarik şirketlerinin her talep edene vereceğini söylediniz ama herhâlde bunların yönetmelikle falan sınırlarını belirleyeceksiniz. Adam 8 kilometre yukarıda yaylada bir tek ev yaptıysa buna tedarik edip etmeme...

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Aslında tedarik şirketi değil dağıtım şirketi verecek efendim.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Pardon, dağıtım şirketi, evet, özür dilerim.

Dağıtım şirketi yani bunlar yönetmelikle mi, EPDK mı, hangisi, siz mi belirleyeceksiniz, onlar mı?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – İkincil mevzuatla EPDK tarafından şu anda hâlihazırda belirlenmiş durumda zaten efendim.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Verecek mi 8 kilometre yukarıda yayladaki bir tek eve?

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Bunun tabii şartları var, EPDK'dan arkadaşımız da var burada.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Evet, işte onun sınırlarını soruyorum.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Bildiğim kadarıyla belli bir sayı isteniyor, belli bir tüketim isteniyor.

HALİDE İNCEKARA (İstanbul) – Tamam, anladım, teşekkür ederim.

ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI ZAFER BENLİ – Bu şartları sağlayanlar götürülüyor ancak tek başına bir yapı varsa orada masrafını kendi karşılamak kaydıyla da bu elektrik sağlanabiliyor.

BAŞKAN – Evet, Leyla Hanım, bir şey söylemek ister misiniz?

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI LEYLA AKŞİN – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Müsaade ederseniz kısa bir ilave bilgi vereceğim, onun dışında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığımızın söylediklerine ilave edecek bir hususum yok.

BAŞKAN – Buyurun.

AVRUPA BİRLİĞİ BAKANLIĞI AB İŞLERİ UZMANI LEYLA AKŞİN – Sayın Milletvekilim Ayşe Hanım, enerji verimliliği, akıllı sayaçlar, akıllı şebekeler gibi hususlara değindi. Bunlarla ilgili olarak, Avrupa Birliğinde bunlar geleceğin teknolojisi olarak görülüyor akıllı sayaçlar, akıllı şebekeler ama bunlara ilişkin şimdilik bir zorunluluk yok, sadece fayda-maliyet analizi çerçevesinde dikkate alınması öngörülüyor.

Bir de enerji verimliliğiyle ilgili olarak Avrupa Birliğinin çok yeni bir direktifi var 2012 yılında yayımlanan, kapsamlı bir direktif. Bunu henüz inceleme fırsatı bulamadık ama buna da dikkatinizi çekmek istedim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Hasan Bey, buyurun.

AB TÜRKİYE DELEGASYONU TEMSİLCİSİ HASAN ÖZKOÇ – Öncelikle Sayın Başkan, Sayın Bakanımızın da konuşmasının başında söylediği gibi enerji faslının açılıp veya açılmaması tamamıyla politik bir husustur. Ben, burada, bir politikacı değilim, politika yapmaya da gelmedim, davetiniz üzerine geldim, Avrupa Birliği direktifleri kapsamında sadece görüşlerimi sizinle paylaşıyorum, öncelikle bunu vurgulamakta fayda var. Kaldı ki benim görüşlerim tamamıyla Avrupa Birliği Bakanlığının görüşleriyle bire bir örtüşmektedir. Eğer beni bu hususta eleştiriyorsanız Avrupa Birliği Bakanlığını da eleştiriyorsunuzdur.

İkinci husus, yazılı olarak Avrupa Birliği Delegasyonu veya Avrupa Birliği Komisyonunun görüşleri alınmadı. Enerji Bakanlığındaki arkadaşlarla tabii ki zaman zaman istişarelerde bulunuyoruz ama yazılı olarak detaylı bir görüşümüz alınmadı, bu kapsamda, ben konuşmamın başında onu belirtmek istedim. Yani detaylı olarak bir görüş veremem şu anda ama mevcut Avrupa Birliği direktifleri kapsamında, ana hatlarıyla uyumsuz gibi görülen hususları paylaşmak istedim sizinle.

Söyleyeceklerim bunlar Sayın Başkan.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ediyorum.

Başka söz almak isteyen var mı arkadaşlar? Peki, çok teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, oraya geçmeden önce benim bir iki mütalaam var, eğer izin verirseniz ben de onları sizlere aktarmak istiyorum. Biz, önümüze gelen tasarıları bütünüyle Avrupa Birliğiyle uyum açısından ele alıyoruz yani direktiflere uygunluğu açısından ele alıyoruz. Bütün burada getirdiğimiz eleştiriler, eğer varsa birtakım tenkitlerimiz tamamen bu kapsam içerisinde ve tabii ki buradan da amacımız, her anlamda kaliteli hizmet olması lazım, eğer bu elektrik piyasasıysa neticede vatandaşlara çok daha kaliteli hizmetin gitmesi. Benim tespitlerime göre tasarının ruhu AB direktiflerine uygun yani tasarı hazırlanırken AB direktiflerine uygun olsun gayreti güdülmüş, bu, en önemli kısmı işin. Detaylarda birtakım eksiklikler yahut da detaylarda Türkiye'nin özel şartlarından kaynaklanan birtakım hususlar olabilir. "Özel şartlar" derken, diyelim ki işte çevreyle ilgili, 2018'e kadarki durum gibi örnekleri söylüyorum.

İlerleme raporuna baktığınız zaman, ilerleme raporu, elektrik piyasasına ilişkin hususlarda müspet ifadelerle Türkiye'deki gelişmelerden söz ediyor. Bunu da önemle vurgulamak isterim.

Tasarıdaki birtakım diğer eksiklikleri gidermek ana komisyonun işi yani Avrupa Birliği müktesebatıyla ilgili olmayan birtakım başka eksiklikleri eğer tespit etmişsek bunları gidermek, bunları düzeltmek ana komisyonun işi. Nitekim, bizim Türkiye Büyük

Millet Meclisinin araştırma bölümü de bu konulara ilişkin olarak, tasarıdaki birtakım eksik ve işte ifade birliğine vesaire ilişkin olarak 4 sayfalık bir rapor hazırlamış, bunu ana komisyona göndermiş, bir örneğini bana gönderdiler, ben onları burada sizlere aktarmak isterim. Yönetmeliklere bırakılmış birçok husus var, bu bir zorunluluk olarak görülüyor bildiğim kadarıyla. Dolayısıyla da Avrupa Birliği müktesebatına uygunluk açısından getirilen eleştirilerin bir kısmının bu yönetmeliklerle giderilebileceği kanaati hasıl olmuş oluyor. Bütün bu konularla ilgili olarak biz yine de ana komisyonla irtibatımızı kaybetmeden çalışmalarımıza devam edebiliriz. Eğer arkadaşlarımızın bir önerisi olursa bunu her zaman ana komisyona iletme imkânımız var, bunu da belirtmek istiyorum.

Şimdi, değerli üyelerimiz, tasarının bütününe görüştük. Eğer maddelerine geçilmesiyle ilgili bir husus varsa bunu oylayabilirim ama gördüğüm kadarıyla, bu maddeler üzerinde çalışma ve bir öneri getirme imkânı ve vakti maalesef olmadı. Burada, Ayşe Hanım'a eleştirilerine katıldığımı söyledim ancak kendi zorunluluğumu da belirtmişim. Bu sebeple tasarının maddelerine geçilmeyerek tasarı üzerindeki görüşmenin tümü üzerindeki görüşmelerle sınırlı tutulması ve tasarının tümü üzerindeki uygunluk görüşümüzün Komisyonumuzda ortaya çıkan görüşlerle birlikte esas komisyona bildirilmesi hususunu oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının ülkemiz için hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum. Umuyorum ki bundan sonra daha rahat çalışma imkânlarımız olur, bunu ben de çok arzu ederim. Doğrusunu isterseniz, siz üyelerimiz olarak, ben de Komisyon Başkanı olarak bu tasarımı okumakta zorlandığımı burada itiraf ediyorum yani arkadaşlarla, Komisyondaki uzman arkadaşlarımızla birlikte, dün iki saate yakın, bütün maddeler üzerinde, Avrupa Birliğinden gelen görüşler, Bakanlığın bize iletmış olduğu birtakım görüşler üzerinde tekrar çalıştık ve ancak bu hâle getirebildik.

Hepinize ayrı ayrı teşekkür ediyorum. Gündemimizde görüşülecek başka bir husus bulunmadığından Komisyonumuzun bugünkü toplantısını kapatıyorum. Hepinize iyi günler diliyorum. Tekrar teşekkür ediyorum.

Kapanma Saati: 12.39